

TARPTAUTINIAIS SUSITARIMAIS ĮSTEIGTŲ ORGANŲ PRIIMTI AKTAI

Pagal tarptautinę viešąją teisę juridinę galią turi tik JT EEK tekstų originalai. Šios taisyklės statusas ir įsigaliojimo data turėtų būti tikrinami pagal paskutinę statusą nurodančio JT EEK dokumento TRANS/WP.29/343 versiją, kurią galima rasti <http://www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29fdocstts.html>

Jungtinių Tautų taisyklė Nr. 14. Suvienodintos transporto priemonių tvirtinimo nuostatos atsižvelgiant į saugos diržo tvirtinimo įtaisus [2019/2141]

Įtrauktas visas galiojantis tekstas, įskaitant:

09 serijos pakeitimus. Įsigaliojimo data: 2018 m. gruodžio 29 d.

TURINYS

TAISYKLĖ

1. Taikymo sritis
2. Apibrėžtys
3. Patvirtinimo paraiška
4. Patvirtinimas
5. Specifikacijos
6. Bandymai
7. Patikrinimas atliekant saugos diržo tvirtinimo įtaisų statinius bandymus ir po jų
8. Transporto priemonių patvirtinto tipo pakeitimas ir išplėtimas
9. Gamybos atitiktis
10. Sankcijos už gamybos neatitiktį
11. Eksploatacijos instrukcijos
12. Visiškas gamybos nutraukimas
13. Už patvirtinimo bandymus atsakingų techninių tarnybų ir tipo patvirtinimo institucijų pavadinimai ir adresai
14. Pereinamojo laikotarpio nuostatos

PRIEDAI

1. Pranešimas
2. Patvirtinimo ženklo išdėstymas
3. Veiksmingo diržų tvirtinimo įtaisų vieta
4. Taško „H“ ir tikrojo liemens kampo nustatymo tvarka motorinių transporto priemonių sėdimosiose vietose
5. Traukos įtaisas
6. Mažiausias tvirtinimo vietų skaičius ir apatinių tvirtinimo įtaisų vieta
7. Dinaminis bandymas kaip alternatyva saugos diržo tvirtinimo įtaisų statiniam tvirtumo bandymui
8. Manekeno specifikacijos

1. TAIKYMO SRITIS
Ši taisyklė taikoma:
M ir N kategorijos transporto priemonėms ⁽¹⁾ dėl jų saugos diržų, skirtų į priekį arba atgal ar į šoną atsuktoms suaugusiųjų sėdynėms, tvirtinimo įtaisų.
2. APIBRĖŽTYS
Šioje taisyklėje:
 - 2.1. Transporto priemonės patvirtinimas – transporto priemonės tipo, kuriame įrengti nurodytų tipų saugos diržų tvirtinimo įtaisai, patvirtinimas.
 - 2.2. Transporto priemonių tipas – motorinių transporto priemonių kategorija, nesiskirianti šiais esminiais aspektais: transporto priemonės konstrukcijos arba sėdynių, prie kurių tvirtinami saugos diržų tvirtinimo įtaisai, matmenimis, linijomis ir sudedamųjų dalių medžiagomis, o jei tvirtinimo įtaisų tvirtumas bandomas dinamiiniu bandymu – kiekvienos tvirtinimo sistemos sudedamosios dalies charakteristikomis, ypač atsižvelgiant į apkrovos ribotuvo veikimą, darantį įtaką jėgoms, kurios veikia saugos diržų tvirtinimo įtaisus.
 - 2.3. Diržų tvirtinimo įtaisai – transporto priemonės arba sėdynių konstrukcijos dalys arba bet kuri kita transporto priemonės dalis, prie kurios tvirtinami saugos diržai.
 - 2.4. Veiksmingo diržo tvirtinimo įtaisas – taškas, įprastai naudojamas nustatyti, kaip nurodyta 5.4 punkte, kiekvienos saugos diržo dalies kampui jį užsisegusio asmens atžvilgiu; tai vieta, prie kurios reikėtų pritvirtinti juostą, kad juostos padėtis būtų tokia, kokia turėtų būti ją užsisegus; šis taškas priklausomai nuo prie tvirtinimo įtaiso esančių saugos diržo kietųjų dalių gali būti, bet gali ir nebūti tikrasis diržo tvirtinimo taškas.
 - 2.4.1. Pavyzdžiui, kai:
 - 2.4.1.1. transporto priemonės arba sėdynės konstrukcijoje naudojamas juostos kreipiklis, veiksmingo diržo tvirtinimo tašku laikomas kreipiklio vidurio taškas, kuriame juosta išlenda iš kreipiklio diržo naudotojo pusėje; ir
 - 2.4.1.2. kai diržas eina tiesiai nuo juosiamo asmens į įtraukiklį, pritaisyta prie transporto priemonės arba sėdynės konstrukcijos be tarpinio kreipiklio, veiksmingo diržo tvirtinimo tašku laikoma diržo ritės ašies sankirta su plokštuma, kuri kerta suvyniotos ant ritės diržo juostos vidurio liniją.
 - 2.5. Grindys – apatinė transporto priemonės kėbulo dalis, jungianti transporto priemonės šonines sienas. Šiuo atveju grindys apima ir iškyšas, įpresuotas vietas bei kitus sutvirtinimus, net jeigu jie yra po grindimis, pvz., išilginiai ir skersiniai konstrukcijos elementai.
 - 2.6. Sėdynė – konstrukcija, kuri gali būti neatsiejama nuo transporto priemonės konstrukcijos, arba atskira konstrukcija, parengta naudoti ir skirta sėdėti vienam suaugusiam asmeniui. Terminas taikomas ir atskirai sėdynei, ir keliavietės sėdynės daliai, skirtai sėdėti vienam asmeniui;
 - 2.6.1. priekinė keleivio sėdynė – bet kokia sėdynė, kurios labiausiai į priekį nutolęs taškas H yra vertikaliaje skersinėje plokštumoje, kertančioje vairuotojo tašką R, arba prieš ją;
 - 2.6.2. priekinės krypties sėdynė – sėdynė, kuri gali būti naudojama transporto priemonei judant ir yra atsukta į transporto priemonės priekį taip, kad vertikali sėdynės simetrijos plokštuma su vertikalia transporto priemonės simetrijos plokštuma sudaro mažesnę nei +10° arba -10° kampą;
 - 2.6.3. atgal atsukta sėdynė – sėdynė, kuri gali būti naudojama transporto priemonei judant ir kuri yra atsukta į transporto priemonės galą taip, kad vertikali sėdynės simetrijos plokštuma su vertikalia transporto priemonės simetrijos plokštuma sudaro mažesnę nei +10° arba -10° kampą;

⁽¹⁾ Kaip apibrėžta Suvestinėje rezoliucijoje dėl transporto priemonių konstrukcijos (R.E.3), dokumentas ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.6, 2 punktas.

- 2.6.4. šoninės krypties sėdynė – sėdynė, kuri gali būti naudojama transporto priemonei judant ir yra atsukta į transporto priemonės šoną taip, kad vertikali sėdynės simetrijos plokštuma su vertikalia transporto priemonės simetrijos plokštuma sudaro $90^\circ (\pm 10^\circ)$ kampą.
- 2.7. Sėdynių grupė – keliavietė sėdynė arba kelios atskiros, bet viena šalia kitos įrengtos, sėdynės (t. y. įtaisytos taip, kad vienos iš šių sėdynių priekiniai tvirtinimo įtaisai yra vienoje linijoje su galiniais tvirtinimo įtaisais arba į priekį nuo jų ir vienoje linijoje su kitos sėdynės tvirtinimo įtaisais arba už jų), skirtos sėdėti vienam arba keliems suaugusiems asmenims.
- 2.8. Keliavietė sėdynė – parengta naudoti konstrukcija, skirta sėdėti daugiau kaip vienam suaugusiam asmeniui.
- 2.9. Sėdynės tipas – sėdynių kategorija, nesiskirianti šiais esminiais aspektais:
- 2.9.1. sėdynės konstrukcijos forma, matmenimis ir medžiagomis;
- 2.9.2. reguliavimo ir visų fiksavimo įtaisų tipais ir matmenimis;
- 2.9.3. sėdynės diržo tvirtinimo įtaisų, sėdynės tvirtinimo įtaiso ir susijusių transporto priemonės konstrukcijos dalių tipu ir matmenimis.
- 2.10. Sėdynės tvirtinimo įtaisas – sistema, kuria sėdynė pritvirtinama prie transporto priemonės konstrukcijos, įskaitant susijusias transporto priemonės konstrukcijos dalis.
- 2.11. Reguliavimo sistema – įtaisas, kuriuo gali būti reguliuojama sėdynė arba jos dalys, kad sėdynė geriau tiktų sėdinčio asmens kūno sudėjimui; tuo įtaisu visų pirma galima:
- 2.11.1. keisti sėdynės padėtį išilgine kryptimi;
- 2.11.2. keisti sėdynės padėtį vertikalia kryptimi;
- 2.11.3. keisti polinkio kampą.
- 2.12. Poslinkio sistema – įtaisas, kuriuo galima pastumti arba pasukti sėdynę arba vieną iš jos dalių be fiksuotos tarpinės padėties, kad keleiviai galėtų lengvai pasiekti už tos sėdynės esančią vietą.
- 2.13. Fiksavimo sistema – bet kuris įtaisas, užtikrinantis, kad sėdynė ir jos dalys bus išlaikomos bet kurioje naudojimo padėtyje, ir apimantis įtaisus, kuriais sėdynės atlošas užfiksuojamas sėdynės atžvilgiu, o sėdynė – transporto priemonės atžvilgiu.
- 2.14. Atskaitos zona – vieta tarp dviejų 400 mm atstumu viena nuo kitos esančių ir taško H atžvilgiu simetriškų išilginių vertikalių plokštumų, kurią apibrėžia galvos pavidalo prietaiso, aprašyto Taisyklės Nr. 21 1 priede, sukimasis nuo vertikalių iki horizontalių padėties. Prietaiso padėtis nustatoma, kaip aprašyta minėtame Taisyklės Nr. 21 priede, o jo ilgis turi būti ne didesnis kaip 840 mm.
- 2.15. Krūtinės ląstos apkrovos ribotuvo funkcija – bet kuri saugos diržo ir (arba) sėdynės, ir (arba) transporto priemonės dalis, kurios paskirtis yra apriboti sulaikymo jėgų, veikiančių keleivio krūtinę per susidūrimą, lygį.
3. PATVIRTINIMO PARAIŠKA
- 3.1. Transporto priemonės tipo patvirtinimo paraišką, atsižvelgiant į vairo mechanizmą, teikia transporto priemonės gamintojas arba jo tinkamai įgaliotas atstovas.

- 3.2. Kartu su ja pateikiami trys toliau minimų dokumentų egzemplioriai ir šie duomenys:
- 3.2.1. bendros transporto priemonės konstrukcijos tinkamo mastelio brėžiniai, kuriuose turi būti parodytos diržų tvirtinimo įtaisų, veiksmingo diržų tvirtinimo įtaisų (tam tikrais atvejais) vietos, ir išsamūs diržų tvirtinimo įtaisų brėžiniai;
- 3.2.2. naudojamų medžiagų, kurios gali turėti įtakos diržų tvirtinimo įtaisų tvirtumui, specifikacijos;
- 3.2.3. diržų tvirtinimo įtaisų techninis aprašymas;
- 3.2.4. Jeigu saugos diržai pritvirtinti prie sėdynės konstrukcijos:
- 3.2.4.1. išsamus transporto priemonės tipo aprašymas sėdynių konstrukcijos, tvirtinimo įtaisų, jų reguliavimo ir fiksavimo sistemų atžvilgiu;
- 3.2.4.2. pakankamai išsamūs ir tinkamo mastelio sėdynių, jų tvirtinimo prie transporto priemonės įtaisų ir reguliavimo bei fiksavimo sistemų brėžiniai;
- 3.2.5. įrodymas, kad tvirtinimo įtaisų patvirtinimo bandyme naudota saugos diržų arba tvirtinimo sistema atitinka Taisyklę Nr. 16 tuo atveju, kai automobilio gamintojas pasirenka alternatyvų dinaminį tvirtumo bandymą.
- 3.3. Gamintojo nuožiūra techninei tarnybai pateikiama pavyzdinė tvirtintino tipo transporto priemonė arba transporto priemonės sudedamosios dalys, kurios tvirtinimo bandymus atliekančios techninės tarnybos nuomone yra svarbios atliekant bandymus su saugos diržų tvirtinimo įtaisais.
4. PATVIRTINIMAS
- 4.1. Jei pagal šią taisyklę tvirtinti pateikta transporto priemonė atitinka svarbius šios taisyklės reikalavimus, turi būti suteiktas to transporto priemonės tipo patvirtinimas.
- 4.2. Kiekvienam patvirtintam tipui suteikiamas patvirtinimo numeris. Pirmaisiais dviem skaitmenimis (šiuo metu 08 atitinka 08 pakeitimų seriją) nurodoma pakeitimų, į kuriuos įtraukti patvirtinant tipą padaryti naujaisi ir svarbiausi taisyklės techniniai pakeitimai, serija. Ta pati susitariančioji šalis negali to paties numerio suteikti kitam transporto priemonės tipui, kaip pirmiau apibrėžta 2.2 punkte.
- 4.3. Pranešimas apie transporto priemonės tipo patvirtinimą, patvirtinto tipo išplėtimą, nepatvirtinimą, patvirtinimo panaikinimą arba visišką gamybos nutraukimą pagal šią taisyklę perduodamas šią taisyklę taikančioms 1958 m. Susitarimo šalims, naudojant šios taisyklės 1 priede pateikto pavyzdžio blanką.
- 4.4. Prie kiekvienos transporto priemonės, atitinkančios pagal šią taisyklę patvirtintą transporto priemonių tipą, aiškiai matomoje ir lengvai prieinamoje vietoje, nurodytoje patvirtinimo formoje, pritvirtinamas tarptautinis patvirtinimo ženklas, kurį sudaro:
- 4.4.1. apskritimas, kuriame įrašyta raidė E ir tipą patvirtinusios šalies skiriamasis numeris ⁽²⁾;
- 4.4.2. į dešinę nuo 4.4.1 punkte nurodyto apskritimo rašomas šios taisyklės numeris;

⁽²⁾ Skiriamieji 1958 m. Susitarimo susitariančiųjų šalių numeriai yra nurodyti Suvestinės rezoliucijos dėl transporto priemonių konstrukcijos (R.E.3) 3 priede, dokumentas ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.6/- <http://www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29resolutions.html>.

- 4.4.3. į dešinę nuo šios taisyklės numerio rašoma raidė e, kai tipas patvirtintas atlikus 7 priede nurodytą dinaminį bandymą.
- 4.5. Jei transporto priemonė atitinka transporto priemonės tipą, patvirtintą pagal vieną ar daugiau prie Susitarimo pridėtų taisyklių, pagal šią taisyklę patvirtinimą suteikusioje šalyje 4.4.1 punkte nustatyto simbolio galima nekurti; tokiu atveju visų taisyklių, pagal kurias buvo suteiktas patvirtinimas (šalyje, suteikusioje patvirtinimą pagal šią taisyklę), papildomi numeriai ir simboliai išdėstomi vertikaliais stulpeliais į dešinę nuo 4.4.1 punkte nurodyto simbolio.
- 4.6. Patvirtinimo ženklas turi būti aiškiai įskaitomas ir nenutrinamas.
- 4.7. Patvirtinimo ženklas pateikiamas greta arba ant gamintojo pritvirtintos transporto priemonės duomenų plokštelės.
- 4.8. Šios taisyklės 2 priede pateikiami patvirtinimo ženklo išdėstymo pavyzdžiai.
5. SPECIFIKACIJOS
- 5.1. Apibrėžtys (žr. 3 priedą)
- 5.1.1. Taškas H yra atskaitos taškas, apibrėžtas šios taisyklės 4 priedo 2.3 punkte ir nustatomas tame priede nurodyta tvarka.
- 5.1.1.1. taškas H' yra atskaitos taškas, atitinkantis tašką H, kaip apibrėžta 5.1.1 punkte, ir nustatomas kiekvienai sėdynės įprasto naudojimo padėčiai;
- 5.1.1.2. taškas R yra sėdimosios vietos atskaitos taškas, apibrėžtas šios taisyklės 4 priedo 2.4 punkte.
- 5.1.2. Trimatė atskaitos sistema yra apibrėžta šios taisyklės 4 priedo 2 priedėlyje.
- 5.1.3. Taškai L_1 ir L_2 yra apatiniai veiksmingo diržo tvirtinimo taškai.
- 5.1.4. Taškas C yra 450 mm atstumu vertikaliai nutolęs į viršų nuo R taško. Tačiau, jei atstumas S, kaip apibrėžta 5.1.6 punkte, yra ne mažesnis kaip 280 mm ir jei gamintojas pasirinko 5.4.3.3 punkte apibrėžtą alternatyvią formulę $BR = 260 \text{ mm} + 0,8 S$, atstumas vertikalia kryptimi nuo C iki R turi būti 500 mm.
- 5.1.5. α_1 ir α_2 kampai yra atitinkami kampai tarp horizontalios plokštumos ir plokštumų, kurios statmenos sėdynės išilginei vidurio plokštumai ir eina per taškus R ir L_1 bei L_2 .
Jei sėdynė yra reguliuojama, šis reikalavimas turi būti įvykdytas ir H taškuose visose įprasto vairavimo ar važiavimo padėtyse, nurodytose transporto priemonės gamintojo.
- 5.1.6. S yra milimetrais išreikštas veiksmingo viršutinių diržo tvirtinimo taškų atstumas nuo atskaitos plokštumos P, lygiagrečios su transporto priemonės išilgine vidurio plokštuma ir apibrėžtos taip:
- 5.1.6.1. jeigu sėdimoji vieta nustatoma atsižvelgiant į sėdynės formą, plokštuma P turi būti šios sėdynės vidurio plokštuma;
- 5.1.6.2. kai nėra aiškiai nustatytos padėties:
- 5.1.6.2.1. vairuotojo sėdynės plokštuma P yra vertikali plokštuma, lygiagreti su transporto priemonės išilgine vidurio plokštuma, kuri eina per vairo centrą vairaračio plokštumoje, kai vairaratis, jei jis reguliuojamas, yra vidurinėje padėtyje;
- 5.1.6.2.2. priekinėje kraštinėje sėdimosioje vietoje sėdinčio keleivio plokštuma P turi būti simetriška vairuotojo plokštumai;

- 5.1.6.2.3. galinės kraštinės sėdimosios vietos plokštumą P nustato gamintojas, jei atsižvelgiama į atstumo A nuo transporto priemonės išilginės vidurio plokštumos iki plokštumos P ribas:
- A lygus arba didesnis kaip 200 mm, jei keliavietė sėdynė skirta tik dviem keleiviams,
- A lygus arba didesnis kaip 300 mm, jei keliavietė sėdynė skirta daugiau kaip dviem keleiviams.
- 5.2. Bendrosios specifikacijos
- 5.2.1. Saugos diržų tvirtinimo įtaisai turi būti suprojektuoti, pagaminti ir išdėstyti taip, kad:
- 5.2.1.1. būtų galima įrengti tinkamą saugos diržą. Priekinių kraštinių sėdimųjų vietų diržų tvirtinimo įtaisai turi būti tinkami saugos diržams, kuriuose yra įtraukiklis ir skriemulys, visų pirma atsižvelgiant į diržų tvirtinimo įtaisų tvirtumo charakteristikas, išskyrus atvejus, kai gamintojas transporto priemonę pateikia su įrengtais kitų tipų saugos diržais, kuriuose yra įtraukikliai. Jei tvirtinimo įtaisai tinka tik tam tikrų tipų saugos diržams, tie tipai turi būti nurodyti 4.3 punkte paminėtame blanke;
- 5.2.1.2. kuo labiau sumažintų teisingai naudojamo diržo nuslydimo pavojų;
- 5.2.1.3. kuo labiau sumažintų juostos sugadinimo dėl sąlyčio su aštriomis, standžiomis transporto priemonės arba sėdynės konstrukcijos dalimis pavojų;
- 5.2.1.4. nekliudytų įprastai naudojamai transporto priemonei atitikti šios taisyklės reikalavimus;
- 5.2.1.5. tvirtinimo įtaisams, kurių padėtyš gali būti įvairiai keičiamos, kad asmenys galėtų įlipti į transporto priemonę ir būtų apsaugoti, ir kurių padėtis yra veiksmingo sulaikymo padėtis, turi būti taikomos šioje taisyklėje pateiktos specifikacijos.
- 5.3. Mažiausias diržų tvirtinimo įtaisų skaičius
- 5.3.1. Bet kurioje M ir N kategorijų transporto priemonėje (išskyrus M₂ arba M₃ kategorijų transporto priemones, priklausančias I arba A klasei¹⁾) turi būti įtaisyti saugos diržų tvirtinimo įtaisai, atitinkantys šios taisyklės reikalavimus.
- Jeigu M₂ arba M₃ kategorijų transporto priemonėje, priklausančioje I arba A klasei¹⁾ įtaisyti saugos diržų tvirtinimo įtaisai, jie turi atitikti šios taisyklės reikalavimus.
- 5.3.1.1. Diržų komplekto sistemos, pagal Taisyklę Nr. 16 patvirtintos kaip S tipo diržas (su įtraukikliu (-iais) arba be jo (jų)), turi atitikti Taisyklės Nr. 14 reikalavimus, bet papildomam tvirtinimo įtaisui ar įtaisams, naudojamiems įrengti tarpukojo juostą (įrenginį), netaikomi šios taisyklės tvirtumo ir vietos reikalavimai.
- 5.3.2. Mažiausias saugos diržų tvirtinimo įtaisų skaičius, nustatytas kiekvienai į priekį, atgal ar į šoną atsuktai sėdimajai vietai, nurodytas 6 priede.
- 5.3.3. Tačiau kraštinėse N₁ kategorijos transporto priemonių sėdimosiose vietose, išskyrus priekines, parodytose 6 priede ir paženklintose simboliu Ø, leidžiama įtaisyti du apatinius tvirtinimo įtaisus, jei tarp sėdynės ir artimiausios transporto priemonės šoninės sienos yra perėjimas, skirtas keleiviams patekti į kitas transporto priemonės vietas.
- Tarpas tarp sėdynės ir šoninės sienos laikomas perėjimu, jei tarpas tarp šoninės sienos, visoms durims esant uždarytomis, ir vertikali išilginė plokštumos, einančios per atitinkamos sėdynės vidurio liniją, matuojant taško R padėtyje ir statmenai transporto priemonės išilginei vidurio plokštumai, yra didesnis kaip 500 mm.
- 5.3.4. 6 priede parodytomis priekinėms centrinėms sėdimosioms vietoms, paženklintoms simboliu *, gali užtekti dviejų apatinių tvirtinimo įtaisų, kai priekinis stiklas yra už Taisyklės Nr. 21 1 priede apibrėžtos atskaitos zonos; jei stiklas yra atskaitos zonoje, reikia trijų tvirtinimo įtaisų.

Diržų tvirtinimo įtaisų atžvilgiu priekinis stiklas laikomas atskaitos zonos dalimi, kai jis gali statiškai paliesti bandymo įrenginį taikant Taisyklės Nr. 21 1 priede aprašytą metodą.

- 5.3.5. Kiekvienoje 6 priede \uparrow simboliu paženklintoje sėdimojoje vietoje turi būti trys tvirtinimo įtaisai. Gali būti naudojami tik du tvirtinimo įtaisai, jei paisoma vienos iš šių sąlygų:
- 5.3.5.1. tiesiai priešais yra sėdynė arba kitų transporto priemonės, atitinkančios Taisyklės Nr. 80 1 priedėlio 3.5 punkto reikalavimus, dalių arba
- 5.3.5.2. jokia transporto priemonės dalis nėra atskaitos zonoje ir negali joje būti, kai transporto priemonė juda, arba
- 5.3.5.3. nurodytoje atskaitos zonoje esančios transporto priemonės dalys atitinka Taisyklės Nr. 80 6 priedėlyje nustatytus energijos sugerties reikalavimus.
- 5.3.5.4. 5.3.5.1–5.3.5.3 punktuose nustatyti reikalavimai netaikomi vairuotojo sėdynei.
- 5.3.6. Diržų tvirtinimo įtaisų nereikalaujama įrengti visose sulenkiamosiose sėdynėse arba sėdynėse, skirtose naudoti tik transporto priemonei stovint, taip pat visose bet kurios transporto priemonės sėdynėse, kurioms netaikomi 5.3.1–5.3.4 punktai. Tačiau, jei tokiose transporto priemonės sėdynėse tvirtinimo įtaisai yra įrengti, jie turi atitikti šios taisyklės reikalavimus. Šios taisyklės reikalavimų neprivalo atitikti tvirtinimo įtaisas, skirtas naudoti tik su neįgaliam asmeniui skirtu diržu ar kuria nors kita apsaugos sistema, vadovaujantis Taisyklės Nr. 107 su 02 serijos pakeitimais 8 priedu.
- 5.3.7. Dviaukštės transporto priemonės viršutinio aukšto vidurinei priekinei sėdimajai vietai skirti reikalavimai taip pat taikomi kraštinėms priekinėms sėdimosioms vietoms.
- 5.3.8. Kai sėdynės gali būti pasukamos arba nustatomos kitomis kryptimis ir yra pritaikytos naudoti transporto priemonei stovint, 5.3.1 punkto reikalavimai taikomi tik kryptims, kurios numatytos įprastai naudoti, transporto priemonei važiuojant taip, kaip nustatyta šioje taisyklėje. Informaciniame dokumente tuo tikslu turi būti įrašyta pastaba.
- 5.4. Diržų tvirtinimo įtaisų vieta (žr. 3 priedo 1 pav.)
- 5.4.1. Bendrosios nuostatos
- 5.4.1.1. Bet kurio diržo tvirtinimo įtaisai gali būti įrengti vien tik transporto priemonės konstrukcijoje, sėdynės konstrukcijoje, bet kurioje kitoje transporto priemonės dalyje arba paskirstyti šiose vietose.
- 5.4.1.2. Bet kuris diržo tvirtinimo įtaisas gali būti naudojamas dviejų gretimų saugos diržų galams pritvirtinti, jei įvykdyti bandymo reikalavimai.
- 5.4.2. Veiksmingo apatinio diržo tvirtinimo įtaiso vieta
- 5.4.2.1. Priekinės sėdynės M_1 kategorijos transporto priemonėje
- M_1 kategorijos motorinėse transporto priemonėse α_1 kampas (ne užrakto pusėje) turi būti $30\text{--}80^\circ$ intervale, o α_2 kampas (užrakto pusėje) turi būti $45\text{--}80^\circ$ intervale. Abu kampų reikalavimai galioja visoms priekinių sėdynių įprastoms važiavimo padėtimis. Kai bent vienas iš α_1 ir α_2 kampų yra pastovus (pvz., tvirtinimo įtaisas pritaisytas prie sėdynės) visose įprasto naudojimo padėtyse, jo reikšmė turi būti $60 \pm 10^\circ$. Jeigu tai reguliuojamosios sėdynės su reguliavimo sistema, kai sėdynės atlošo kampas mažesnis kaip 20° (žr. 3 priedo 1 pav.), α_1 kampas gali būti mažesnis nei pirmiau nustatyta minimali vertė (30°), jeigu jis ne mažesnis kaip 20° bet kurioje įprasto naudojimo padėtyje.

5.4.2.2. Galinės sėdynės M_1 kategorijos transporto priemonėje

M_1 kategorijos motorinėse transporto priemonėse α_1 ir α_2 kampai visose galinėse sėdynėse turi būti $30\text{--}80^\circ$ intervale. Jei galinės sėdynės yra reguliuojamosios, pirmiau nurodyti kampai galioja visoms įprastoms važiavimo padėtimis.

5.4.2.3. Priekinės sėdynės bet kurios kategorijos, išskyrus M_1 , transporto priemonėse

Visų kategorijų, išskyrus M_1 , motorinėse transporto priemonėse α_1 ir α_2 kampai visose priekinių sėdynių įprastose važiavimo padėtyse turi būti $30\text{--}80^\circ$ intervale. Kai didžiausia transporto priemonės masė ne didesnė kaip 3,5 tonos, visose priekinių sėdynių įprasto naudojimo padėtyse bent vienas iš α_1 ir α_2 kampų turi būti pastovus, o jo vertė turi būti $60 \pm 10^\circ$ (pvz., tvirtinimo įtaisas pritaisytas prie sėdynės).

5.4.2.4. Galinės sėdynės ir specialios priekinės arba galinės sėdynės bet kurios kategorijos, išskyrus M_1 , transporto priemonėse

Bet kurios kategorijos, išskyrus M_1 , transporto priemonėse:

- a) keliaviečių sėdynių,
- b) reguliuojamųjų sėdynių (priekinių ir galinių) su reguliavimo įtaisu, kai sėdynės atlošo kampas mažesnis kaip 20° (žr. 3 priedo 1 pav.) ir
- c) kitų galinių sėdynių

α_1 ir α_2 kampai gali būti $20\text{--}80^\circ$ intervale bet kurioje įprasto naudojimo padėtyje. Kai didžiausia transporto priemonės masė ne didesnė kaip 3,5 tonos, visose priekinių sėdynių įprasto naudojimo padėtyse bent vienas iš α_1 ir α_2 kampų turi būti pastovus, o jo vertė turi būti $60 \pm 10^\circ$ (pvz., tvirtinimo įtaisas pritaisytas prie sėdynės).

M_2 ir M_3 kategorijų transporto priemonių sėdynių, išskyrus priekines, α_1 ir α_2 kampai turi būti $45\text{--}90^\circ$ intervale visose įprasto naudojimo padėtyse.

5.4.2.5. Atstumas tarp dviejų vertikalių plokštumų, lygiagrečių su vertikalia išilgine vidurio plokštuma, kurių kiekviena eina per vieną iš dviejų apatinių to paties saugos diržo skirtingų veiksmingo tvirtinimo įtaisų L_1 ir L_2 , turi būti ne mažesnis kaip 350 mm. Jeigu tai į šoną atsuktos sėdynės, atstumas tarp dviejų vertikalių plokštumų, lygiagrečių su sėdynės vertikalia išilgine vidurio plokštuma, kurių kiekviena eina per vieną iš dviejų apatinių to paties saugos diržo skirtingų veiksmingo tvirtinimo įtaisų L_1 ir L_2 , turi būti ne mažesnis kaip 350 mm. Jeigu yra tik viena vidurinė sėdimoji vieta galinėje sėdynių eilėje M_1 ir N_1 kategorijų transporto priemonėse, minėtas atstumas turi būti ne mažesnis kaip 240 mm, jeigu tos vidurinės galinės sėdimosios vietos neįmanoma pakeisti bet kuria kita transporto priemonės sėdyne. Sėdynės išilginė vidurio plokštuma turi tęstis nuo L_1 iki L_2 taško ir nuo jų turi būti bent 120 mm atstumu.

5.4.3. Veiksmingo viršutinių diržo tvirtinimo įtaisų vieta (žr. 3 priedą)

5.4.3.1. Jeigu naudojamas juostos kreipiklis arba panašus įtaisas, darantis įtaką viršutiniam veiksmingo diržo tvirtinimo įtaisui, ši vieta nustatoma įprastu būdu, atsižvelgiant į tvirtinimo įtaiso vietą, kai juostos išilginė vidurio linija eina per J_1 tašką, kurio išdėstymas R taško atžvilgiu apibrėžiamas nurodytais trimis segmentais:

RZ: 530 mm ilgio liemens linijos segmentas, išmatuotas į viršų nuo R taško;

ZX: transporto priemonės išilginei vidurio plokštumai statmenas 120 mm ilgio segmentas, išmatuotas nuo Z taško tvirtinimo įtaiso kryptimi;

XJ₁: RZ ir ZX segmentais apibrėžtai plokštumai statmenas 60 mm ilgio segmentas, išmatuotas į priekį nuo X taško.

J_2 taškas yra nustatomas simetriškai J_1 taško atžvilgiu aplink išilginę vertikalią plokštumą, einančią per 5.1.2 punkte aprašytą tam tikroje sėdynėje esančio manekeno liemens liniją.

Kai priekinėms ir galinėms sėdynėms pasiekti naudojamas dvejų durų derinys, o viršutinis tvirtinimo įtaisas yra pritaisytas prie statmens B, sistema turi būti sukurta taip, kad netrukdytų įlipti į transporto priemonę arba iš jos išlipti.

- 5.4.3.2. Viršutinis veiksmingo tvirtinimo įtaisas turi būti žemiau plokštumos FN, kuri eina statmenai sėdynės išilginei vidurio plokštumai ir su liemens linija sudaro 65° kampą. Galinių sėdynių atveju kampas gali būti sumažintas iki 60° . FN plokštuma turi kirsti liemens liniją taške D taip, kad DR būtų lygus $315 \text{ mm} + 1,8 S$. Tačiau, kai $S \leq 200 \text{ mm}$, $DR = 675 \text{ mm}$.
- 5.4.3.3. Viršutinis diržo veiksmingo tvirtinimo įtaisas turi būti už plokštumos FK, einančios statmenai sėdynės išilginei vidurio plokštumai ir kertančios liemens liniją 120° kampu B taške taip, kad BR būtų lygus $260 \text{ mm} + S$. Kai $S \geq 280 \text{ mm}$, gamintojas savo nuožiūra gali naudoti reikšmę $BR = 260 \text{ mm} + 0,8 S$.
- 5.4.3.4. S vertė turi būti ne mažesnė kaip 140 mm .
- 5.4.3.5. Viršutinis diržo veiksmingo tvirtinimo įtaisas turi būti išdėstytas į galinę pusę nuo vertikalios plokštumos, statmenos transporto priemonės išilginei vidurio plokštumai ir einančios per tašką R, kaip parodyta 3 priede.
- 5.4.3.6. Viršutinis diržo veiksmingo tvirtinimo įtaisas turi būti virš horizontalios plokštumos, einančios per tašką C, apibrėžtą 5.1.4 punkte.
- 5.4.3.6.1. Nepaisant 5.4.3.6 punkto reikalavimų, viršutinis diržo veiksmingo tvirtinimo įtaisas, skirtas M_2 ir M_3 kategorijos transporto priemonių keleivių sėdynėms, gali būti reguliuojamas daugiau nei pirmiau nustatyta, jeigu laikomasi šių reikalavimų:
- saugos diržas ar sėdynė turi būti paženklinta nuolatiniu ženklu nurodant viršutinių diržo veiksmingo tvirtinimo įtaiso padėtį, kuri turi atitikti būtiniausius viršutinio tvirtinimo įtaiso aukščio reikalavimus, nurodytus 5.4.3.6 punkte. Šis ženklas turi aiškiai rodyti vartotojui, kai tvirtinimo įtaisas yra padėtyje, tinkamoje naudoti suaugusiam vidutinio ūgio asmeniui;
 - viršutinis veiksmingo tvirtinimo įtaisas turi būti suprojektuotas taip, kad būtų galima pakeisti jo aukštį rankinio reguliavimo įtaisu, kuris būtų lengvai pasiekiamas diržą seginčiam sėdinčiam keleiviui ir patogus naudoti;
 - viršutinis veiksmingo tvirtinimo įtaisas turi būti suprojektuotas taip, kad nebūtų jokio tvirtinimo įtaiso atsitiktinio judėjimo aukštyn, kuris mažintų įtaiso veiksmingumą įprastomis naudojimo sąlygomis;
 - gamintojas turi įtraukti į transporto priemonės naudojimo vadovą aiškias tokių sistemų reguliavimo rekomendacijas kartu su patarimu dėl naudojimo tinkamumo ir ribojimų nedidelio ūgio keleiviams.
- Tačiau, jeigu pečių aukščio reguliavimo įtaisas nėra tiesiogiai pritvirtintas prie transporto priemonės konstrukcijos arba sėdynės konstrukcijos, o yra lankstus pečių aukščio reguliavimo įtaisas:
- a ir d punktuose minėti reikalavimai vis tiek turi būti vykdomi kaip dalis tipo patvirtinimo procedūros pagal Taisyklę Nr. 14 naudojant apsaugos sistemą, kuri turi būti sumontuota;
 - reikalingi įrodymai, kad saugos diržas kartu su lanksčiu peties aukščio reguliavimo įtaisu atitinka apsaugos sistemų reikalavimus pagal Taisyklę Nr. 16: b ir c punktuose nustatyti reikalavimai vykdomi pagal Taisyklės Nr. 16 8.3 punkto tipo patvirtinimo procedūrą.
- 5.4.3.7. Greta 5.4.3.1 punkte apibrėžto viršutinio tvirtinimo įtaiso gali būti naudojami kiti veiksmingo tvirtinimo viršutiniai įtaisai, jei įvykdyta viena iš toliau nurodytų sąlygų:
- 5.4.3.7.1. papildomi tvirtinimo įtaisai atitinka 5.4.3.1–5.4.3.6 punktų reikalavimus;

- 5.4.3.7.2. papildomi tvirtinimo įtaisai gali būti naudojami be įrankių pagal 5.4.3.5 ir 5.4.3.6 punktų reikalavimus ir jie įtaisyti viename iš plotų, apibrėžiamų 80 mm aukštyje arba žemyn vertikalia kryptimi paslenkamu plotu, parodytu šios taisyklės 3 priedo 1 paveiksle;
- 5.4.3.7.3. diržų komplektui skirtas tvirtinimo įtaisas (-ai) atitinka 5.4.3.6 punkte išdėstytus reikalavimus, jei jis yra už skersinės plokštumos, einančios per atskaitos liniją, ir yra:
- 5.4.3.7.3.1. jei tai vienas tvirtinimo įtaisas, dviejų susikertančių plokštumų, kurias apibrėžia vertikalės, einančios per J_1 ir J_2 taškus, apibrėžtus 5.4.3.1 punkte, ir kurių horizontalūs skerspjuviai yra parodyti šios taisyklės 3 priedo 2 paveiksle, bendrame plote;
- 5.4.3.7.3.2. jei tai du tvirtinimo įtaisai, bet kurioje iš pirmiau apibrėžtų dviejų susikertančių plokštumų, jei kiekvienas tvirtinimo įtaisas yra ne didesniu kaip 50 mm atstumu nuo simetriškai išdėstyto, veidrodinio kito tvirtinimo įtaiso atvaizdo vietos aplink susijusios sėdynės plokštumą P, kaip apibrėžta 5.1.6 punkte.
- 5.5. Srieginių tvirtinimo įtaisų angų matmenys
- 5.5.1. Tvirtinimo įtaiso srieginė anga turi būti 7/16 colio (20 UNF 2B).
- 5.5.2. Jei transporto priemonėje yra gamintojo įtaisyti saugos diržai, pritvirtinti prie visų tam tikrai sėdynei skirtų tvirtinimo įtaisų, tie tvirtinimo įtaisai gali neatitikti 5.5.1 punkto reikalavimų, jeigu jie atitinka kitus šios taisyklės reikalavimus. Be to, 5.5.1 punkto reikalavimai netaikomi papildomiems tvirtinimo įtaisams, kurie atitinka 5.4.3.7.3 punkto reikalavimus.
- 5.5.3. Turi būti įmanoma pašalinti saugos diržą nesugadinant tvirtinimo įtaiso.
6. BANDYMAI
- 6.1. Bendrieji saugos diržų tvirtinimo įtaisų bandymai
- 6.1.1. Pagal 6.2 punkto reikalavimus ir gamintojo prašymu:
- 6.1.1.1. bandymai gali būti atliekami naudojant transporto priemonės konstrukciją arba iki galo užbaigtą transporto priemonę;
- 6.1.1.2. bandymai gali būti atliekami su tvirtinimo įtaisais, susijusiais tik su viena sėdyne arba viena sėdynių grupe, jeigu:
- a) bandomų tvirtinimo įtaisų konstrukcinės savybės yra tokios pačios kaip tvirtinimo įtaisų, susijusių su kitomis sėdynėmis arba sėdynių grupe; taip pat
- b) sėdynės arba sėdynių grupės konstrukcinės savybės yra tokios pačios kaip kitų sėdynių arba sėdynių grupių, kai tokie tvirtinimo įtaisai visiškai arba iš dalies pritaisyti prie sėdynės arba sėdynių grupės;
- 6.1.1.3. langai ir durys gali būti įtaisyti arba ne, uždaryti arba ne;
- 6.1.1.4. gali būti pritaisyta bet kokia paprastai naudojama ir galinti prisidėti prie transporto priemonės konstrukcijos standumo įranga.
- 6.1.2. Sėdynės turi būti įtaisytos ir išdėstytos už tvirtinimo bandymus atsakingos techninės tarnybos parinktoje važiavimo arba naudojimo padėtyje, stengiantis, kad sistemos tvirtumo požiūriu būtų kuo nepalankesnės sąlygos. Sėdynių padėtis turi būti nurodyta ataskaitoje. Sėdynės atlošas, jeigu jo polinkis reguliuojamas, turi būti užfiksuotas gamintojo nustatytu būdu arba, jei nėra techninių sąlygų, turi būti nustatomas naudingas sėdynės atlošo polinkio kampas, kurio reikšmė būtų kuo artimesnė 25° (M_1 ir N_1 kategorijų transporto priemonėse), o visų kitų kategorijų transporto priemonėse – kuo artimesnė 15°.

- 6.2. Transporto priemonės įtvirtinimas atliekant saugos diržų tvirtinimo įtaisų bandymus
- 6.2.1. Dėl transporto priemonei per bandymą tvirtinti naudojamo būdo neturi padidėti saugos diržų tvirtinimo įtaisų ir jų tvirtinimo vietos tvirtumas arba sumažėti įprasta konstrukcijos deformacija.
- 6.2.2. Laikoma, kad tvirtinimo įtaisas atitinka nustatytus reikalavimus, jei nedaro poveikio plotui, einančiam per visą konstrukcijos plotį, ir jei transporto priemonė arba konstrukcija yra įtvirtinta arba užfiksuota priekyje ne mažesniu kaip 500 mm atstumu nuo bandomo tvirtinimo įtaiso ir laikoma arba užfiksuota gale ne mažesniu kaip 300 mm atstumu nuo to tvirtinimo įtaiso.
- 6.2.3. Rekomenduojama, kad konstrukcija remtųsi į atramas, padėtas maždaug ties ratų ašimis, arba, jeigu tai neįmanoma, ties pakabos tvirtinimo taškais.
- 6.2.4. Jei taikomas šios taisyklės 6.2.1–6.2.3 punktuose neaprašytas tvirtinimo būdas, turi būti įrodyta, kad jis yra lygiavertis.
- 6.3. Bendrieji saugos diržų tvirtinimo įtaisų bandymų reikalavimai
- 6.3.1. Visi tos pačios grupės saugos diržų tvirtinimo įtaisai turi būti bandomi vienu metu. Tačiau, jei yra pavojus, kad nesimetriška sėdynių ir (arba) tvirtinimo įtaisų apkrova gali sukelti gedimų, su nesimetriška apkrova galima atlikti papildomą bandymą.
- 6.3.2. Traukiamoji jėga turi veikti $10^\circ \pm 5^\circ$ kampu virš horizontalės plokštumoje, lygiagrečioje su transporto priemonės viduriniąja išilgine plokštuma.
- Turi būti taikoma išankstinė 10 % apkrova su ± 30 % dydžio tikslinės apkrovos leidžiamuoju nuokrypiu; apkrova turi būti didinama, kol pasiekia 100 % susijusios tikslinės apkrovos.
- 6.3.3. Visas apkrovos dydis turi būti pasiektas kuo greičiau, didžiausios apkrovos taikymo laikas – 60 sekundžių.
- Tačiau gamintojas gali prašyti, kad reikiama apkrova būtų pasiekta per 4 sekundes.
- Diržų tvirtinimo įtaisai turi išlaikyti nustatytą apkrovą ne trumpiau kaip 0,2 sekundės.
- 6.3.4. Per bandymus naudojami 6.4 punkte aprašyti traukos įtaisai yra parodyti 5 priede. 5 priedo 1 paveiksle parodyti įtaisai padedami ant sėdynės pagalvėlės ir, kai įmanoma, pastumiami sėdynės į galą atlošo link, kai diržo juosta standžiai juos apjuosia. 5 priedo 2 paveiksle parodytas įtaisas padedamas į vietą, diržo juosta uždedama ant įtaiso ir tvirtai patraukiama. Atliekant šį veiksma, saugos diržo tvirtinimo įtaisams turi būti taikoma tik minimali išankstinė apkrova, reikalinga tam, kad bandymo įtaisas atsidurtų tinkamoje vietoje.
- Kiekvienoje sėdimosioje vietoje naudojamas 254 mm arba 406 mm traukos įtaisas turi būti toks, kad jo plotis būtų kuo panašesnis į atstumą tarp apatinių tvirtinimo įtaisų.
- Nustatant traukos įtaiso vietą, traukimo bandymo metu turi būti vengiama abipusės įtakos, kuri darytų neigiamą poveikį apkrovai ir apkrovos pasiskirstymui.
- 6.3.5. Sėdynių viršutiniai diržų tvirtinimo įtaisai bandomi laikantis toliau nurodytų sąlygų.
- 6.3.5.1. Priekinės kraštinės sėdynės
- Diržo tvirtinimo įtaisai pateikiami 6.4.1 punkte nurodytam bandymui, kurį atliekant jiems perduodama apkrova, naudojant įtaisą, geometriškai atitinkantį trijose vietose tvirtinamą diržą su įtaisytu įtraukikliu, turinčiu skriemulį arba juostos kreipiklį greta viršutinio diržo tvirtinimo įtaiso. Be to, jei tvirtinimo įtaisų skaičius yra didesnis nei nurodyta 5.3 punkte, su šiais tvirtinimo įtaisais atliekamas 6.4.5 punkte nurodytas bandymas, kurį atliekant apkrova tvirtinimo įtaisams perduodama naudojant įtaisą, geometriškai atitinkantį saugos diržo, kuris prie jų bus pritašomas, tipą.

- 6.3.5.1.1. Tuo atveju, kai įtraukiklis nėra pritaisytas prie kraštinio apatinio diržo tvirtinimo įtaiso arba kai įtraukiklis pritaisytas prie viršutinio diržo tvirtinimo įtaiso, su apatiniais diržo tvirtinimo įtaisais taip pat turi būti atliekamas 6.4.3 punkte nurodytas bandymas.
- 6.3.5.1.2. Jei gamintojas to pageidauja, pirmiau minėtu atveju 6.4.1 ir 6.4.3 punktuose nurodyti bandymai gali būti atliekami su dviem skirtingomis konstrukcijomis.
- 6.3.5.2. Galinės kraštinės sėdynės ir visos vidurinės sėdynės
- Su diržo tvirtinimo įtaisais atliekamas 6.4.2 punkte nurodytas bandymas, kurį atliekant jiems perduodama apkrova naudojant įtaisą, geometriškai atitinkantį trijose vietose tvirtinamą saugos diržą be įtraukiklio, ir 6.4.3 punkte nurodytas bandymas, kurį atliekant apkrova perduodama dviem apatiniais diržo tvirtinimo įtaisams, naudojant įrenginį, geometriškai atitinkantį juosmens diržą. Jei gamintojas pageidauja, su dviem skirtingomis konstrukcijomis gali būti atliekami du bandymai.
- 6.3.5.3. Kai gamintojas šią transporto priemonę pateikia su saugos diržais, su atitinkamais diržų tvirtinimo įtaisais gamintojo prašymu gali būti atliekamas tik toks bandymas, per kurį apkrovos jiems perduodamos naudojant įtaisą, geometriškai atitinkantį prie tų įtaisų tvirtinamų diržų tipą.
- 6.3.6. Jei kraštinėms ir vidurinėms sėdynėms viršutiniai diržų tvirtinimo įtaisai nėra pateikiami, su apatiniais diržų tvirtinimo įtaisais atliekamas 6.4.3 punkte nurodytas bandymas, per kurį tiems įtaisams perduodamos apkrovos, naudojant geometriškai juosmens diržą atitinkantį įtaisą.
- 6.3.7. Jei transporto priemonėje galima įrengti kitus įtaisus, kurie be ričių ir kitų priemonių neleidžia juostų tiesiogiai tvirtinti prie diržo tvirtinimo įtaisų arba kuriems reikalingi papildomi diržo tvirtinimo įtaisai, neskaitant minėtųjų 5.3 punkte, saugos diržas arba laidai, ritės ir kita saugos diržo įranga prie diržo tvirtinimo įtaisų transporto priemonėje pritvirtinami tokiu įtaisais ir su diržo tvirtinimo įtaisais atliekami 6.4 punkte nurodyti bandymai.
- 6.3.8. Gali būti taikomas šios taisyklės 6.3 punkte neaprašytas bandymo metodas, bet turi būti įrodyta, kad jis yra lygiavertis.
- 6.4. Konkrečius saugos diržų tvirtinimo įtaisų bandymų reikalavimai
- 6.4.1. Trijose vietose tvirtinamo diržo, turinčio įtraukiklį ir skriemulį arba juostos kreipiklį prie viršutinio diržo tvirtinimo įtaiso, bandymas
- 6.4.1.1. Prie viršutinio diržo tvirtinimo įtaiso pritaikomas specialus skriemulys arba lyno ar juostos kreipiklis, kuris tinka apkrovai perduoti iš traukos įtaiso, arba gamintojo pateiktas skriemulys ar juostos kreipiklis.
- 6.4.1.2. Traukos įtaisas (žr. 5 priedo 2 pav.), prijungtas prie to paties diržo tvirtinimo įtaisų, naudojant įrenginį, kuris atitinka tokio saugos diržo viršutinės liemens dalies juostos geometriją, veikiamas $1\,350 \pm 20$ daN apkrova. Ne M_1 ir N_1 kategorijų transporto priemonių atveju bandymo apkrova turi būti 675 ± 20 daN, išskyrus M_3 ir N_3 kategorijų transporto priemones, kurioms taikoma 450 ± 20 daN apkrova.
- 6.4.1.3. Tuo pačiu metu traukos įtaisui (žr. 5 priedo 1 pav.), prijungtam prie dviejų apatinių diržo tvirtinimo įtaisų, taikoma $1\,350 \pm 20$ daN traukos jėga. Ne M_1 ir N_1 kategorijų transporto priemonių atveju bandymo apkrova turi būti 675 ± 20 daN, išskyrus M_3 ir N_3 kategorijų transporto priemones, kurioms taikoma 450 ± 20 daN apkrova.
- 6.4.2. Trijose vietose tvirtinamo diržo be įtraukiklio arba su įtraukikliu prie viršutinio diržo tvirtinimo įtaiso bandymas

- 6.4.2.1. Traukos įtaisas (žr. 5 priedo 2 pav.), prijungtas prie viršutinio diržo tvirtinimo įtaiso ir prie to paties diržo priešpriešinio apatinio tvirtinimo įtaiso, naudojant, jei pateikia gamintojas, prie viršutinio diržo tvirtinimo įtaiso pritaisytą įtraukiklį, veikiamas $1\,350 \pm 20$ daN bandymo apkrova. Ne M_1 ir N_1 kategorijų transporto priemonių atveju bandymo apkrova turi būti 675 ± 20 daN, išskyrus M_3 ir N_3 kategorijų transporto priemonės, kurioms taikoma 450 ± 20 daN apkrova.
- 6.4.2.2. Tuo pačiu metu traukos įtaisu (žr. 5 priedo 1 pav.), prijungtam prie dviejų apatinių diržo tvirtinimo įtaisų, taikoma $1\,350 \pm 20$ daN traukos jėga. Ne M_1 ir N_1 kategorijų transporto priemonių atveju bandymo apkrova turi būti 675 ± 20 daN, išskyrus M_3 ir N_3 kategorijų transporto priemonės, kurioms taikoma 450 ± 20 daN apkrova.
- 6.4.3. Juosmens diržo konfigūracijos bandymas
- Prie dviejų apatinių diržo tvirtinimo įtaisų prijungtam traukos įtaisu (žr. 5 priedo 1 pav.) taikoma $2\,225 \pm 20$ daN bandymo apkrova. Ne M_1 ir N_1 kategorijų transporto priemonių atveju bandymo apkrova turi būti $1\,110 \pm 20$ daN, išskyrus M_3 ir N_3 kategorijų transporto priemonės, kurioms taikoma 740 ± 20 daN apkrova.
- 6.4.4. Diržo tvirtinimo įtaisų, esančių sėdynės konstrukcijoje arba paskirstytų transporto priemonės konstrukcijoje ir sėdynės konstrukcijoje, bandymas
- 6.4.4.1. Turi būti atliktas atitinkamai 6.4.1, 6.4.2 ir 6.4.3 punktuose apibrėžtas bandymas, tuo pačiu metu kiekvienai sėdynei ir kiekvienai sėdynių grupei taikant pirmiau nurodytą jėgą.
- 6.4.4.2. 6.4.1, 6.4.2 ir 6.4.3 punktuose nurodytos apkrovos papildomos jėga, kuri prilygsta 20 kartų už sukomplektuotą sėdynę didesnei masei. Fizinį bandomos sėdynės masės poveikį sėdynės tvirtinimo įtaisams atitinkanti inercinė apkrova taikoma sėdynei arba svarbioms sėdynės dalims. Papildomai taikomą apkrovą arba apkrovas bei jų pasiskirstymą nustato gamintojas, pritarus techninei tarnybai.
- M_2 ir N_2 kategorijų transporto priemonių atveju ši jėga turi būti lygi 10 kartų už sukomplektuotą sėdynę didesnei masei; M_3 ir N_3 kategorijų atveju ji turi būti lygi 6,6 karto už sukomplektuotą sėdynę didesnei masei.
- 6.4.5. Specialaus tipo diržo bandymas
- 6.4.5.1. Traukos įtaisas (žr. 5 priedo 2 pav.), prijungtas prie tokio saugos diržo tvirtinimo įtaisų naudojant įtaisą, atitinkantį viršutinės liemens dalies juostos arba juostų geometriją, veikiamas $1\,350 \pm 20$ daN apkrova.
- 6.4.5.2. Tuo pačiu metu traukos įtaisu (žr. 5 priedo 3 pav.), prijungtam prie dviejų apatinių diržo tvirtinimo įtaisų, taikoma $1\,350 \pm 20$ daN traukos jėga.
- 6.4.5.3. Ne M_1 ir N_1 kategorijų transporto priemonių atveju bandymo apkrova turi būti 675 ± 20 daN, išskyrus M_3 ir N_3 kategorijų transporto priemonės, kurioms taikoma 450 ± 20 daN apkrova.
- 6.4.6. Atgal atsuktų sėdynių bandymas
- 6.4.6.1. Tvirtinimo taškai bandomi taikant atitinkamai 6.4.1, 6.4.2 arba 6.4.3 punktuose nurodytas jėgas. Kiekvienu atveju bandymo apkrova turi atitikti M_3 arba N_3 kategorijų transporto priemonėms nustatytą apkrovą.
- 6.4.6.2. Bandymo apkrova sėdimosios vietos atžvilgiu turi būti nukreipta į priekį, kaip nurodyta 6.3 punkte aprašytoje procedūroje.

- 6.4.7. Į šoną atsuktų sėdynių bandymas
- 6.4.7.1. Tvirtinimo taškai bandomi taikant 6.4.3 punkte M_3 transporto priemonei nustatytas jėgas.
- 6.4.7.2. Bandymo apkrova sėdimosios vietos atžvilgiu turi būti nukreipta į priekį, laikantis 6.3 punkte aprašytos procedūros. Tuo atveju, jei į šonus atsuktos sėdynės yra sugrupuotos ant pagrindinės konstrukcijos, kiekvienos sėdimosios vietos grupės saugos diržo tvirtinimo taškai turi būti bandomi atskirai. Be to, pagrindinė konstrukcija turi būti bandoma taip, kaip aprašyta 6.4.8 punkte.
- 6.4.7.3. Traukos įtaisas, pritaikytas į šoną atsuktų sėdynių bandymui, yra parodytas 5 priedo 1b paveiksle.
- 6.4.8. Į šoną atsuktų sėdynių pagrindinės konstrukcijos bandymas
- 6.4.8.1. Į šoną atsuktų sėdynių pagrindinė konstrukcija arba į šoną atsuktų sėdynių grupė bandomos taikant 6.4.3 punkte M_3 transporto priemonei nustatytas jėgas.
- 6.4.8.2. Bandymo apkrova sėdimosios vietos atžvilgiu turi būti nukreipta į priekį, laikantis 6.3 punkte aprašytos procedūros. Tuo atveju, jei į šonus atsuktos sėdynės yra sugrupuotos kartu, pagrindinė konstrukcija (kiekvienos sėdimųjų vietų grupės) turi būti bandoma atskirai.
- 6.4.8.3. 6.4.3 ir 6.4.4 punktuose nurodytas jėgų taikymo taškas turi būti kuo arčiau taško H ir ant linijos, apibrėžtos horizontalia plokštuma ir vertikalia skersine plokštuma, einančiomis per atitinkamą kiekvienos sėdimosios vietos tašką H.
- 6.5. Jei tai 7 priedo 1 dalyje aprašyta sėdynių grupė, automobilio gamintojo nuožiūra, užuot atlikus 6.3 ir 6.4 punktuose aprašytą statinį bandymą, galima atlikti 7 priede aprašytą dinaminį bandymą.
7. PATIKRINIMAS ATLIEKANT SAUGOS DIRŽO TVIRTINIMO ĮTAISŲ STATINIUS BANDYMUS IR PO JŲ
- 7.1. Visi tvirtinimo įtaisai turi išlaikyti 6.3 ir 6.4 punktuose nurodytą bandymą. Liekamoji deformacija, įskaitant bet kurio tvirtinimo įtaiso arba gretimos srities dalinį trūkį ar lūžį, nelaikoma gedimu, jei reikalaujama jėga išlaikoma nustatytą laiką. Per bandymą reikia atsižvelgti į mažiausius 5.4.2.5 punkte apibrėžtus apatinių diržo veiksmingo tvirtinimo įtaisų tarpus ir 5.4.3.6 punkto reikalavimus, taikomus viršutiniams diržo veiksmingo tvirtinimo įtaisams.
- 7.1.1. M_1 kategorijos transporto priemonėse, kurių bendra leidžiamoji masė ne didesnė kaip 2,5 tonos, viršutinis saugos diržo tvirtinimo įtaisas, jei jis pritaikytas prie sėdynės konstrukcijos, per bandymą neturi pasislinkti į priekį nuo skersinės plokštumos, einančios per bandomos sėdynės taškus R ir C (žr. šios taisyklės 3 priedo 1 pav.).
- Atliekant bandymus su pirmiau neminėtomis transporto priemonėmis, viršutinis saugos diržo veiksmingo tvirtinimo įtaisas per bandymą neturi pasislinkti į priekį nuo skersinės plokštumos, palinkusios 10° į priekį ir einančios per sėdynės tašką R.
- Per bandymą išmatuojamas didžiausias veiksmingo viršutinio tvirtinimo įtaiso taško poslinkis.
- Jei veiksmingo viršutinio tvirtinimo taško poslinkis viršija pirmiau nurodytą apribojimą, gamintojas techninei tarnybai turi įrodyti, kad keleiviui dėl to nekyla pavojus. Kaip pavyzdį galima taikyti Taisyklėje Nr. 94 nurodytą bandymo procedūrą arba vežimėlio bandymą, taikant tam tikrą impulsą, kad būtų įrodyta, jog keleiviui lieka pakankamai erdvės.
- 7.2. Transporto priemonėse, kuriose naudojami tokie įtaisai, poslinkio ir fiksavimo įtaisai, leidžiantys visiems keleiviams išlipti iš transporto priemonės, turi likti valdomi ranka ir pašalinus traukos jėgą.

- 7.3. Po bandymo reikia užfiksuoti visą tvirtinimo įtaisams ir konstrukcijoms, kuriems buvo taikoma apkrova, padarytą žalą.
- 7.4. Taikant leidžiančią nukrypti nuostatą, prie M₃ kategorijos transporto priemonių ir M₂ kategorijos transporto priemonių, kurių didžiausia masė didesnė kaip 3,5 tonos, vienos arba keleto sėdynių pritaisyti viršutiniai tvirtinimo įtaisai, kurie atitinka Taisyklės Nr. 80 reikalavimus, neprivalo atitikti 7.1 punkto reikalavimų dėl 5.4.3.6 punkto sąlygų įvykdymo.
8. TRANSPORTO PRIEMONIŲ PATVIRTINTO TIPO PAKEITIMAS IR IŠPLĖTIMAS
- 8.1. Apie kiekvieną transporto priemonės tipo pakeitimą pranešama transporto priemonės tipą patvirtinusiai tipo patvirtinimo institucijai. Tada institucija gali:
- 8.1.1. manyti, kad pakeitimai greičiausiai neturės pastebimo neigiamo poveikio ir kad bet koku atveju transporto priemonė vis tiek atitinka reikalavimus, arba
- 8.1.2. pareikalauti, kad už bandymus atsakinga techninė tarnyba pateiktų papildomą bandymų ataskaitą.
- 8.2. Apie tipo patvirtinimą arba nepatvirtinimą, nurodant pakeitimus, šią taisyklę taikančioms susitariančiosioms šalims pranešama 4.3 punkte aprašyta tvarka.
- 8.3. Patvirtintą tipą išplečianti kompetentinga institucija suteikia išplėtimo serijos numerį ir praneša apie tai kitoms šią taisyklę taikančioms 1958 m. Susitarimo šalims, naudodama šios taisyklės 1 priede pateikto pavyzdžio pranešimo blanką.
9. GAMYBOS ATITIKTIS
- Gamybos atitikties kontrolės procedūros turi atitikti nustatytąsias Susitarimo 1 priedėlyje (E/ECE/TRANS/505/Rev.3) ir jas taikant galioja toliau nurodyti reikalavimai.
- 9.1. Kiekviena patvirtinimo ženklą turinti transporto priemonė, kaip nurodyta šioje taisyklėje, turi atitikti patvirtintą transporto priemonių tipą, atsižvelgiant į informaciją, turinčią poveikį saugos diržų tvirtinimo įtaisų savybėms.
- 9.2. Kad būtų patikrinta atitiktis, kaip nurodyta 9.1 punkte, pakankamas skaičius serijinės gamybos transporto priemonių, turinčių pagal šią taisyklę reikalaujamą patvirtinimo ženklą, tikrinama atsitiktine tvarka.
- 9.3. Paprastai, kaip minėta pirmiau, per patikrinimus atliekami tik matavimai. Tačiau, jei būtina, su transporto priemonėmis turi būti atliekami kai kurie 6 dalyje aprašyti bandymai, kuriuos parenka patvirtinimo bandymus atliekanti techninė tarnyba.
10. SANKCIJOS UŽ GAMYBOS NEATITIKTĮ
- 10.1. Transporto priemonių tipui pagal šią taisyklę suteiktą patvirtinimą galima panaikinti, jeigu nepaisoma pirmiau 9.1 punkte išdėstytų reikalavimų, arba jei atliktų jos saugos diržų tvirtinimo įtaisų patikrinimų (pirmiau nurodytų 9 dalyje) rezultatai nepatenkinami.
- 10.2. Jeigu šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis panaikina savo anksčiau suteiktą patvirtinimą, ji apie tai kitoms šią taisyklę taikančioms susitariančiosioms šalims nedelsdama praneša naudodama šios taisyklės 1 priede pateikto pavyzdžio pranešimo blanką.

11. EKSPLOATACIJOS INSTRUKCIJOS

Nacionalinės institucijos gali reikalauti, kad įregistruotų transporto priemonių naudojimo instrukcijose gamintojas aiškiai nurodytų:

11.1. tvirtinimo įtaisų vietą ir

11.2. kokiems diržų tipams yra skirti tvirtinimo įtaisai (žr. 1 priedo 5 punktą).

12. VISIŠKAS GAMYBOS NUTRAUKIMAS

Jeigu patvirtinimo turėtojas visiškai nutraukia pagal šią taisyklę patvirtinto tipo saugos diržų tvirtinimo įtaisų gamybą, jis apie tai praneša patvirtinimą suteikusiai institucijai. Tokį pranešimą gavusi institucija apie tai praneša kitoms šią taisyklę taikančioms 1958 m. Susitarimo šalims, naudodama šios taisyklės 1 priede pateikto pavyzdžio pranešimo blanką.

13. UŽ PATVIRTINIMO BANDYMUS ATSAKINGŲ TECHNINIŲ TARNYBŲ IR UŽ PATVIRTINIMO BANDYMŲ ATLIKIMĄ ATSAKINGŲ TIPO PATVIRTINIMO INSTITUCIJŲ PAVADINIMAI IR ADRESAI

Šią taisyklę taikančios 1958 m. Susitarimo šalys Jungtinių Tautų sekretariatui praneša už patvirtinimo bandymus atsakingų techninių tarnybų ir tipo patvirtinimo institucijų, kurios tvirtina tipą ir kurioms turi būti siunčiami pranešimai apie kitose šalyse patvirtintą tipą, patvirtinto tipo išplėtimą, nepatvirtinimą ar patvirtinimo panaikinimą, pavadinimus ir adresus.

14. PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS

14.1. Nuo 06 serijos pakeitimų įsigaliojimo oficialios datos nė viena šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti suteikti EEK patvirtinimus pagal šią taisyklę su 06 serijos pakeitimais.

14.2. Praėjus dvejiems metams nuo šios taisyklės 06 serijos pakeitimų įsigaliojimo šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys turi suteikti EEK tipo patvirtinimus tik tada, jei įvykdyti šios taisyklės su 06 serijos pakeitimais reikalavimai.

14.3. Praėjus septyneriems metams nuo šios taisyklės 06 serijos pakeitimų įsigaliojimo šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys gali atsisakyti pripažinti patvirtinimus, kurie suteikti ne pagal šią taisyklę su 06 serijos pakeitimais. Tačiau suteikti tų kategorijų, kurioms netaikomi šios taisyklės 06 serijos pakeitimai, transporto priemonių patvirtinimai lieka galioti ir šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys turi juos pripažinti.

14.4. Transporto priemonėms, kurioms netaikomas 7.1.1 punktas, lieka galioti patvirtinimai, suteikti pagal šią taisyklę su 04 serijos pakeitimais.

14.5. Transporto priemonėms, kurioms netaikomas šios taisyklės 05 serijos pakeitimų 4 papildymas, lieka galioti esami patvirtinimai, jeigu jie buvo suteikti pagal 05 serijos pakeitimus iki jos 3 papildymo.

14.6. Nuo oficialios 05 serijos pakeitimų 5 papildymo įsigaliojimo datos nė viena šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti suteikti patvirtinimus pagal šią taisyklę su 05 serijos pakeitimų 5 papildymu.

14.7. Transporto priemonėms, kurioms netaikomas šios taisyklės 05 serijos pakeitimų 5 papildymas, lieka galioti esami patvirtinimai, jeigu jie buvo suteikti pagal 05 serijos pakeitimus iki jos 3 papildymo.

- 14.8. Nuo 2005 m. vasario 20 d. šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys turi suteikti patvirtinimus M₁ kategorijos transporto priemonėms, tik jei laikomasi šios taisyklės su 05 serijos pakeitimų 5 papildymu reikalavimų.
- 14.9. Nuo 2007 m. vasario 20 d. šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys gali atsisakyti pripažinti M₁ kategorijos transporto priemonių patvirtinimus, kurie suteikti ne pagal šią taisyklę su 05 serijos pakeitimų 5 papildymu.
- 14.10. Nuo 2006 m. liepos 16 d. šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys turi suteikti patvirtinimus N kategorijos transporto priemonėms, tik jei transporto priemonės tipas atitinka šios taisyklės su 05 serijos pakeitimų 5 papildymu reikalavimus.
- 14.11. Nuo 2008 m. liepos 16 d. šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys gali atsisakyti pripažinti N kategorijų transporto priemonių patvirtinimus, kurie suteikti ne pagal šią taisyklę su 05 serijos pakeitimų 5 papildymu.
- 14.12. Nuo oficialios 07 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos nė viena šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti suteikti patvirtinimus pagal šią taisyklę su 07 serijos pakeitimais.
- 14.13. Praėjus 24 mėnesiams nuo šios taisyklės 07 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys turi suteikti patvirtinimus, tik jei laikomasi šios taisyklės su 07 serijos pakeitimais reikalavimų.
- 14.14. Praėjus 36 mėnesiams nuo 07 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos šią taisyklę taikančios susitariančios šalys gali atsisakyti pripažinti patvirtinimus, kurie buvo suteikti ne pagal šios taisyklės 07 serijos pakeitimus.
- 14.15. Nepaisant 14.13 ir 14.14 punktų, pagal šios taisyklės ankstesnės serijos pakeitimus suteikti tų kategorijų, kurioms netaikomi šios taisyklės 07 serijos pakeitimai, transporto priemonių patvirtinimai lieka galioti ir šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys turi juos pripažinti.
- 14.16. Jeigu prisijungimo prie šios taisyklės metu susitariančiosios šalys nacionalinėse taisyklėse nėra nustačiusios reikalavimų dėl privalomo saugos diržų tvirtinimo įtaisų įrengimo sulenkiamosiose sėdynėse, jos gali ir toliau leisti jų neįrengti, kai suteikiamas nacionalinis patvirtinimas; šiuo atveju šių autobusų kategorijų tipų negalima patvirtinti pagal šią taisyklę.
- 14.17. Nuo oficialios 07 serijos pakeitimų 2 papildymo įsigaliojimo datos nė viena šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti suteikti tipo patvirtinimą pagal šią taisyklę su 07 serijos pakeitimų 2 papildymu.
- 14.18. Praėjus 12 mėnesių nuo oficialios 07 serijos pakeitimų 2 papildymo įsigaliojimo datos šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys turi suteikti tipo patvirtinimus tik tų tipų transporto priemonėms, kurios atitinka šios taisyklės reikalavimus su 07 serijos pakeitimų 2 papildymu.
- 14.19. Šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys neturi atsisakyti išplėsti patvirtintą tipą, net jeigu šios taisyklės 07 serijos pakeitimų 2 papildymo reikalavimai nėra vykdomi.
- 14.20. Nuo oficialios 08 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos jokia šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti suteikti patvirtinimo pagal šią taisyklę su 08 serijos pakeitimais.
- 14.21. Šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys neturi atsisakyti išplėsti esamus tipus, patvirtintus pagal pradinio patvirtinimo metu galiojančias nuostatas.

- 14.22. Susitariančiosios Šalys, kurios pradėjo taikyti šią taisyklę po 08 pakeitimų serijos įsigaliojimo datos, neprivalo pripažinti tipo patvirtinimų, suteiktų pagal bet kurią iš ankstesnių šios taisyklės pakeitimų serijų.
- 14.23. Nuo oficialios 09 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos nė viena šią JT taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti suteikti arba pripažinti JT tipo patvirtinimų pagal šią JT taisyklę su 09 serijos pakeitimais.
- 14.24. Nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys neprivalo pripažinti pagal ankstesnės serijos pakeitimus vėliau kaip 2019 m. rugsėjo 1 d. pirmą kartą suteiktų JT tipų patvirtinimų.
- 14.25. Iki 2025 m. rugsėjo 1 d. šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys pripažįsta JT tipų patvirtinimus, suteiktus pagal ankstesnių serijų pakeitimus, kurie pirmą kartą buvo suteikti iki 2019 m. rugsėjo 1 d.
- 14.26. Nuo 2025 m. rugsėjo 1 d. šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys neprivalo pripažinti tipų patvirtinimų, suteiktų pagal šios taisyklės ankstesnių serijų pakeitimus.
- 14.27. Nepaisydamos pirmiau nurodytų pereinamojo laikotarpio nuostatų, susitariančiosios šalys, kurios pradeda taikyti šią taisyklę po naujausių pakeitimų serijos įsigaliojimo datos, neprivalo pripažinti JT tipo patvirtinimų, suteiktų pagal bet kurią iš ankstesnių šios taisyklės pakeitimų serijų, ir privalo pripažinti tik JT tipo patvirtinimą, suteiktą pagal 09 serijos pakeitimus.
- 14.28. Nepaisant 14.26 punkto, šią JT taisyklę taikančios susitariančiosios šalys ir toliau turi pripažinti pagal šios JT taisyklės ankstesnių serijų pakeitimus suteiktus JT tipo patvirtinimus transporto priemonėms ir (arba) jų sistemoms, kurioms neturi įtakos pakeitimai, padaryti pagal 09 serijos pakeitimus.
- 14.29. Šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys neturi atsisakyti suteikti JT tipo patvirtinimų pagal šios taisyklės ankstesnių serijų pakeitimus arba išplėsti patvirtintų tipų.
-

1 PRIEDAS

PRANEŠIMAS

(Maksimalny format: A4 (210 × 297 mm))

wydane przez: Nazwa organu administracji:

.....

- dotyczące: udzielenia homologacji
 rozszerzenia homologacji
 odmowy udzielenia homologacji
 cofnięcia homologacji
 ostatecznego zaniechania produkcji

typu pojazdu w odniesieniu do kotwiczenia pasów bezpieczeństwa zgodnie z regulaminem ONZ nr 14.

Homologacja nr Rozszerzenie nr

1. Nazwa handlowa lub znak towarowy pojazdu silnikowego:
2. Typ pojazdu
3. Nazwa i adres producenta
4. Jeśli dotyczy, nazwa i adres przedstawiciela producenta.....
5. Oznaczenie typu pasów i związcy dopuszczonych do mocowania do kotwiczeń, w które wyposażono pojazd:

				Kotwiczenie do */	
				konstrukcji pojazdu	konstrukcji siedzenia
Przód	Siedzenie prawe	{	kotwiczenia dolne	{	zewn. wewn.
			kotwiczenie górne		
	Siedzenie środkowe	{	kotwiczenia dolne	{	prawe lewe
			kotwiczenie górne		
	Siedzenie lewe	{	kotwiczenia dolne	{	zewn. wewn.
			kotwiczenie górne		
Tył	Siedzenie prawe	{	kotwiczenia dolne	{	zewn. wewn.
			kotwiczenie górne		
	Siedzenie środkowe	{	kotwiczenia dolne	{	prawe lewe
			kotwiczenie górne		
	Siedzenie lewe	{	kotwiczenia dolne	{	zewn. wewn.
			kotwiczenie górne		

* Wpisać w odpowiednim miejscu następujące litery:
 „A” dla pasów trzypunktowych,
 „B” dla pasów biodrowych,
 „S” dla specjalnego typu pasów; w tym przypadku typ należy wskazać w „Uwagach”,
 „Ar”, „Br” lub „Sr” dla pasów ze związcami,
 „Ae”, „Be” lub „Se” dla pasów z systemem absorpcji energii,
 „Are”, „Bre” lub „Sre” dla pasów ze związcami i systemem absorpcji energii na przynajmniej jednym kotwiczeniu.

Uwagi:

6. Opis siedzeń³:.....
7. Opis układów regulacji, przesuwu i blokady siedzenia lub jego części³:.....

8. Opis kotwiczenia siedzenia³:
9. Opis określonego typu pasów bezpieczeństwa wymaganych w przypadku kotwiczeń umieszczonych w konstrukcji siedzenia lub obejmujących system rozpraszania energii:
10. Pojazd zgłoszony do homologacji dnia:
11. Placówka techniczna odpowiedzialna za przeprowadzanie badań homologacyjnych: ...
12. Data sprawozdania sporządzonego przez placówkę techniczną:
13. Numer sprawozdania sporządzonego przez placówkę techniczną:
14. Homologacja została udzielona/rozszerzona/odmówiono udzielenia homologacji/homologację cofnięto²
15. Umieszczenie znaku homologacji na pojeździe:
16. Miejscowość:
17. Data:
18. Podpis:
19. Do niniejszego zawiadomienia załączono następujące dokumenty, złożone organowi udzielającemu homologacji typu, który udzielił homologacji typu, dostępne na życzenie:
 - rysunki, schematy i plany kotwiczeń pasów oraz konstrukcji pojazdu;
 - zdjęcia kotwiczeń pasów i konstrukcji pojazdu;
 - rysunki, schematy i plany siedzeń, ich kotwiczeń w pojeździe oraz układów regulacji i przesuwu siedzeń i ich części, a także ich układów blokady³;
 - zdjęcia siedzeń, ich kotwiczeń w pojeździe oraz układów regulacji i przesuwu siedzeń i ich części, a także ich układów blokady³.

^{1.} Numer identyfikujący państwo, które udzieliło homologacji/rozszerzyło homologację/odmówiło udzielenia homologacji/cofnięto homologację (zob. przepisy dotyczące homologacji w niniejszym regulaminie).

^{2.} Niepotrzebne skreślić.

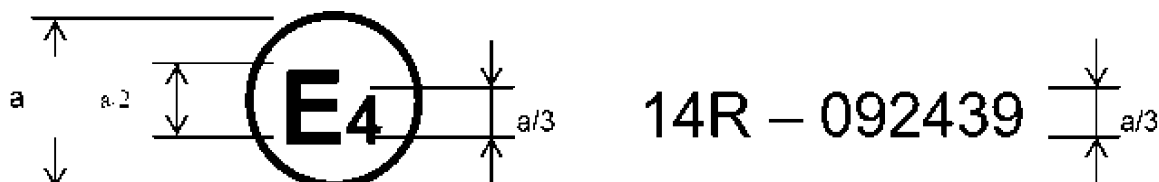
^{3.} Tylko jeśli kotwiczenie jest zamontowane na siedzeniu lub jeśli taśma pasa opiera się na siedzeniu.

2 PRIEDAS

PATVIRTINIMO ŽENKLO IŠDĖSTYMAS

A PAVYZDYS

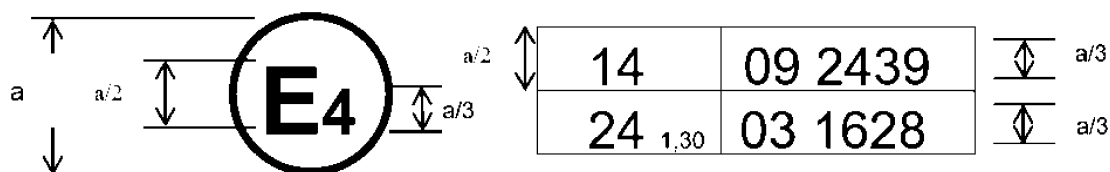
(žr. šios taisyklės 4.4 punktą)

 $a \geq 8 \text{ mm}$

Pavaizduotas prie transporto priemonės pritvirtintas patvirtinimo ženklas rodo, kad konkretus transporto priemonės tipas dėl saugos diržų tvirtinimo įtaisų buvo patvirtintas Nyderlanduose (E 4) pagal JT taisyklę Nr. 14, jo patvirtinimo numeris – 092439. Pirmieji du patvirtinimo numerio skaitmenys rodo, kad patvirtinimas buvo suteiktas, kai į JT taisyklę Nr. 14 jau buvo įtraukti 09 serijos pakeitimai.

B PAVYZDYS

(žr. šios taisyklės 4.5 punktą)

 $a \geq 8 \text{ mm}$

Pavaizduotas prie transporto priemonės pritvirtintas patvirtinimo ženklas rodo, kad konkretus transporto priemonės tipas buvo patvirtintas Nyderlanduose (E4) pagal JT taisyklės Nr. 14 ir Nr. 24⁽¹⁾. (Pastarojoje taisyklėje pataisytas sugerties koeficientas yra 1,30 m⁻¹.) Patvirtinimo numeriai rodo, kad patvirtinimas buvo suteiktas, kai į JT taisyklę Nr. 14 jau buvo įtraukti 09 serijos pakeitimai, o į Taisyklę Nr. 24–03 serijos pakeitimai.

(¹) Antrasis numeris pateiktas tik kaip pavyzdys.

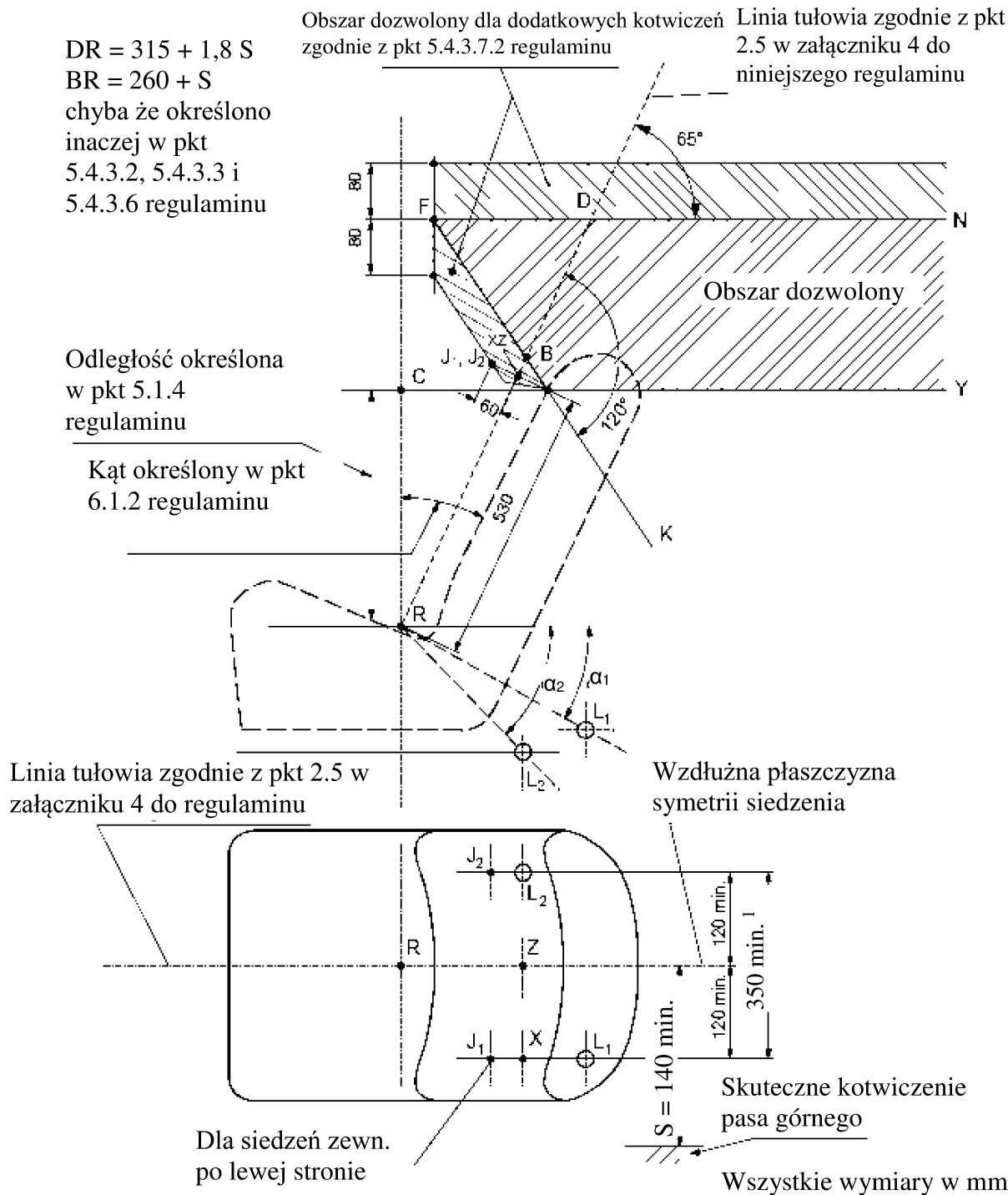
3 priedas

VEIKSMINGO DIRŽŲ TVIRTINIMO ĮTAISŲ VIETA

1 pav.

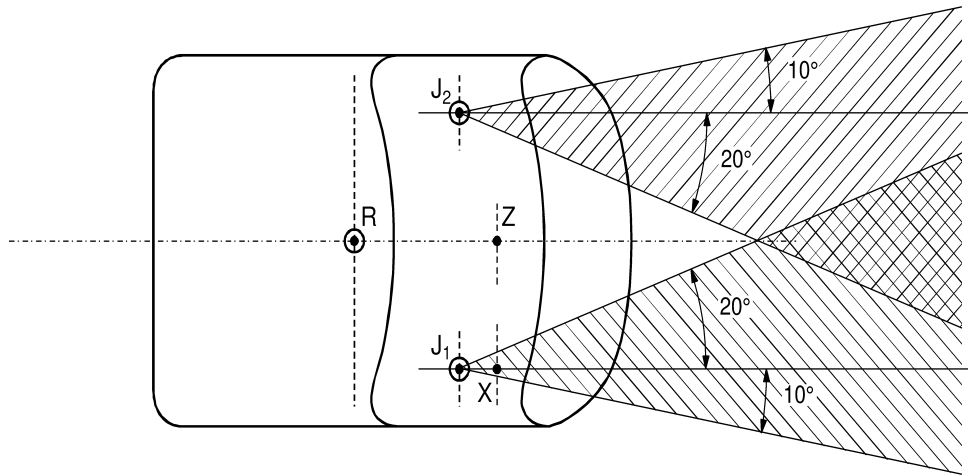
Veiksmingo diržų tvirtinimo įtaisų vietos

(brėžinyje parodytas pavyzdys, kuriame viršutinis tvirtinimo įtaisas yra pritaisytas prie transporto priemonės kėbulo šoninio skydelio)

1. M₁ ir N₁ kategorijų transporto priemonių galinėms vidurinėms sėdimosioms vietoms mažiausiai 240 mm.

2 pav.

Viršutiniai veiksmingo tvirtinimo įtaisai pagal taisyklės 5.4.3.7.3 punktą

4 PRIEDAS

H taško ir tikrojo liemens polinkio kampo nustatymo, atsižvelgiant į sėdėjimo padėtį, tvarka motorinėse transporto priemonėse ⁽¹⁾

1 priedėlis. Trimačio H taško įrenginio aprašas ⁽¹⁾

2 priedėlis. Trimatė atskaitos sistema ⁽¹⁾

3 priedėlis. Sėdimųjų vietų atskaitos duomenys ⁽¹⁾

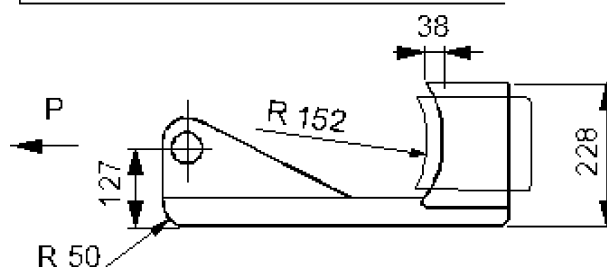
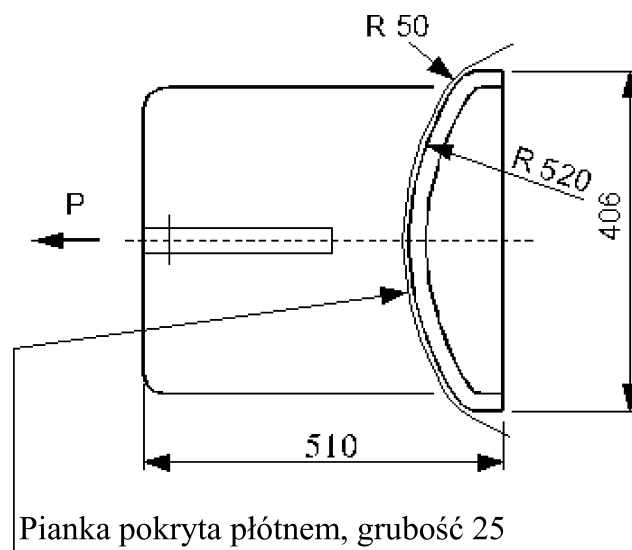
—

⁽¹⁾ Tvarka išdėstyta Suvestinės rezoliucijos dėl transporto priemonių konstrukcijos (R.E.3) 1 priede (dokumentas ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.6).

5 PRIEDAS

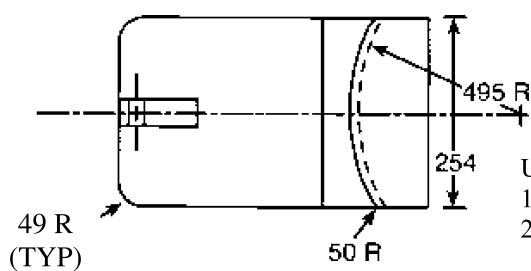
TRAUKOS ĮTAISAS

1 pav.

Visi matmenys pateikti milimetrais (mm)

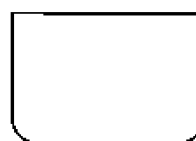
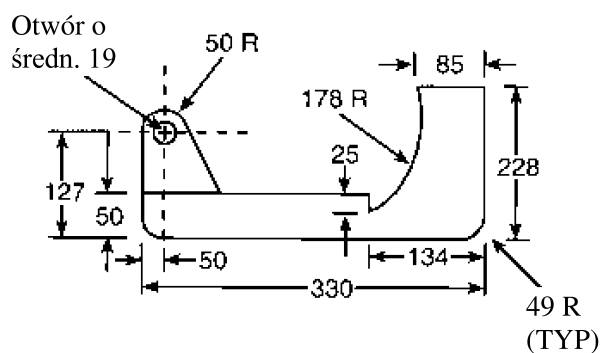
1a pav.

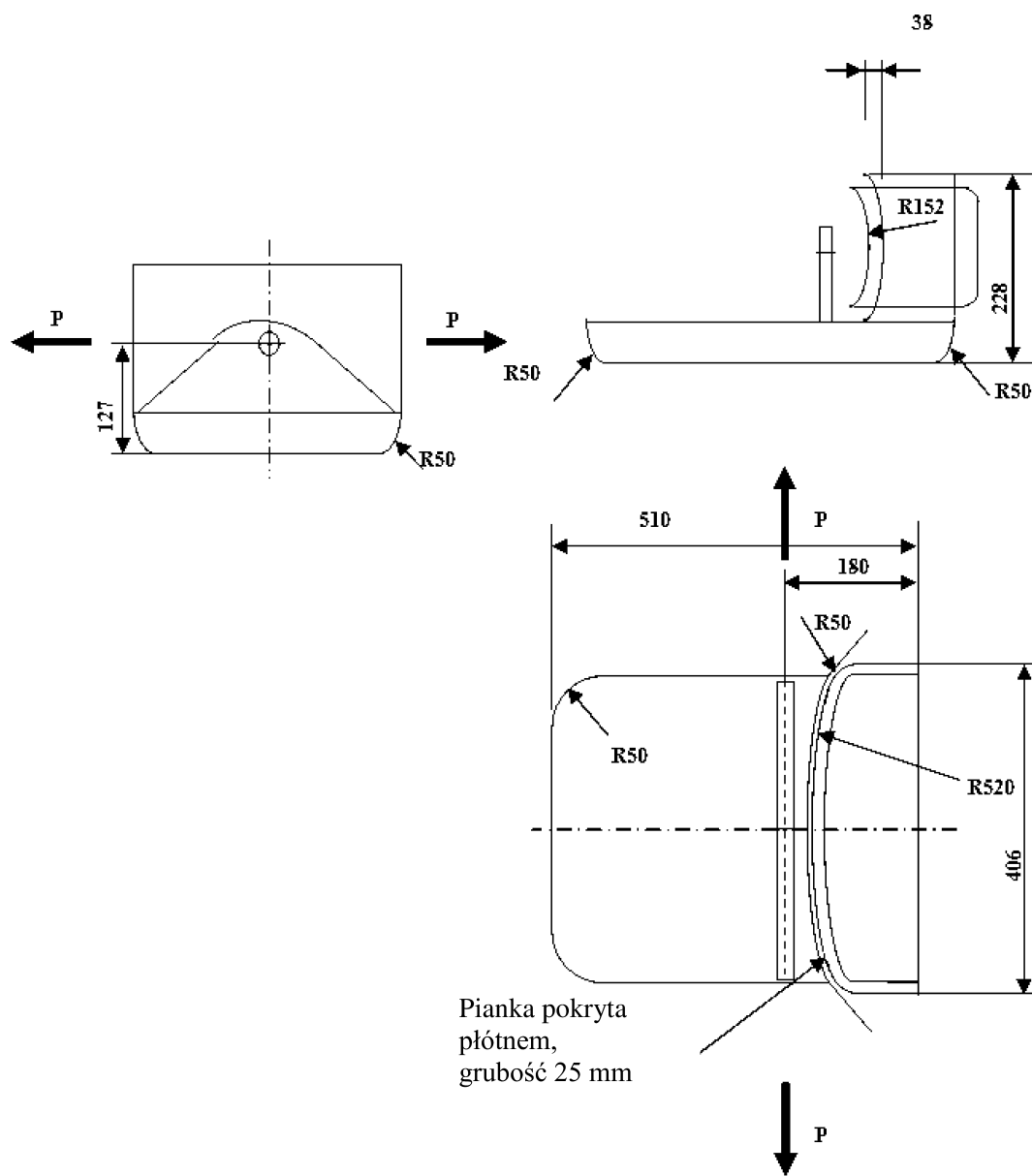
UWAGI

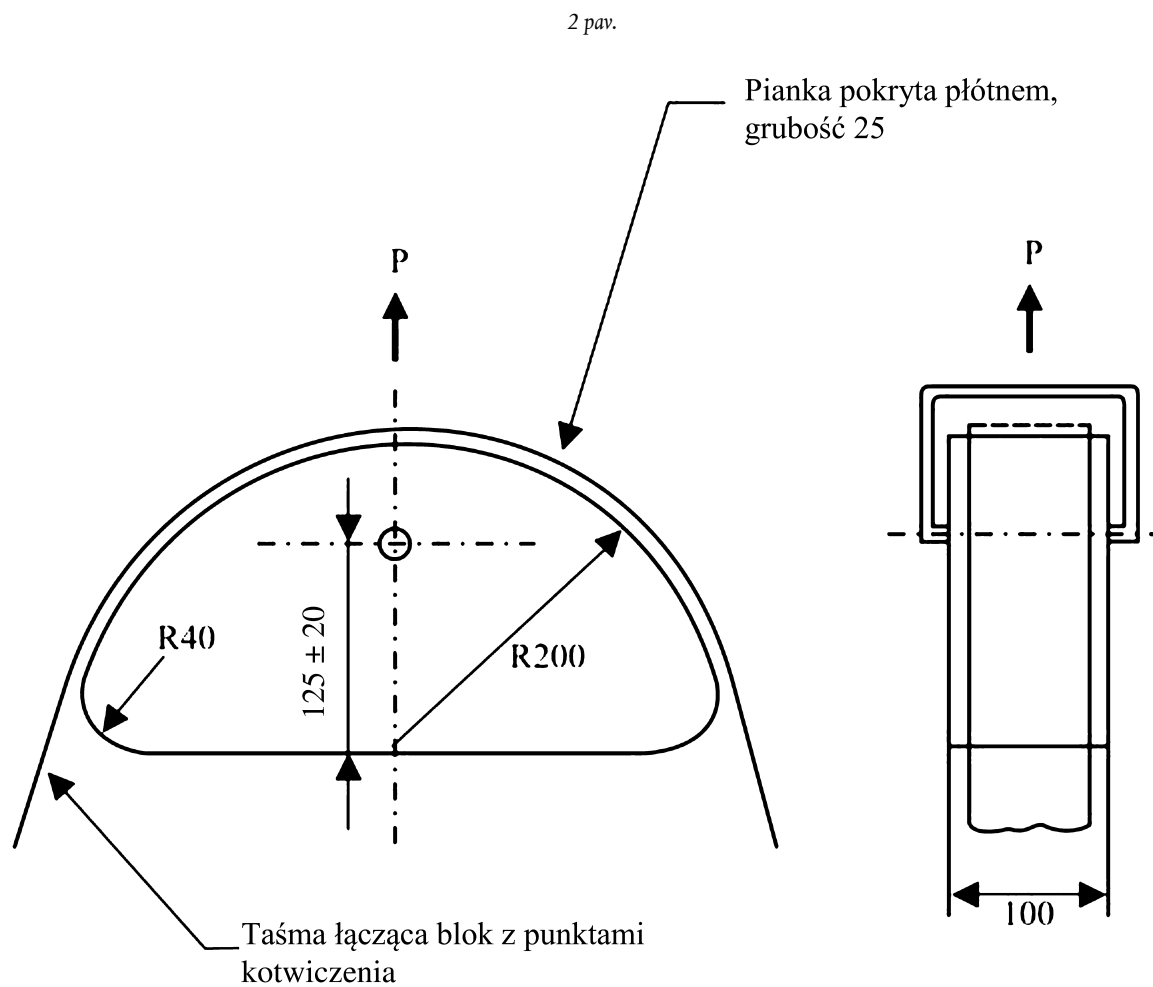
1. Blok pokryty gumą piankową o gęstości 25, wraz z plótnem

2. Wszystkie wymiary w milimetrach (mm)

1b pav.

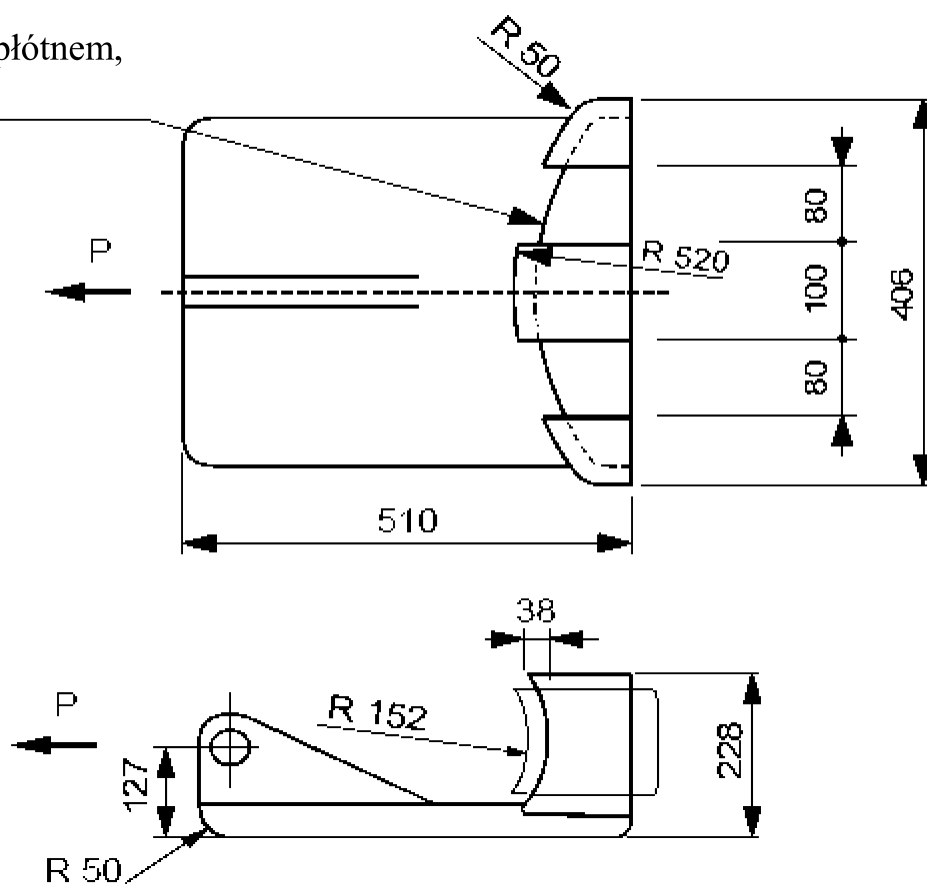

Visi matmenys pateikti milimetrais (mm)

Norint užfiksuoti juostą, kad neišslystų per traukimo bandymą, galima iš dalies pakeisti peties diržo traukos įtaisą pridedant du ribojimo kraštelius ir (arba) keletą varžtų.

3 pav.

Pianka pokryta plótnem,
grubość 25

Visi matmenys pateikti milimetrais (mm)

6 PRIEDAS

MAŽIAUSIAS TVIRTINIMO VIETŲ SKAIČIUS IR APATINIŲ TVIRTINIMO ĮTAISŲ VIETA

Transporto priemonės kategorija	Priekinės krypties sėdėjimo padėties				Atgalinės krypties	Į šoną atsuktos
	Kraštinės		Vidurinės			
	Priekyje	Kita	Priekyje	Kita		
M ₁	3	3	3	3	2	—
M ₂ ≤ 3,5 tonos	3	3	3	3	2	—
M ₂ > 3,5 tonos	3 ⊕	3 arba 2 ¶	3 arba 2 ¶	3 arba 2 ¶	2	—
M ₃	3 ⊕	3 arba 2 ¶	3 arba 2 ¶	3 arba 2 ¶	2	2
N ₁	3	3 arba 2 ∅	3 arba 2 *	2	2	—
N ₂ ir N ₃	3	2	3 arba 2 *	2	2	—

Simbolių paaiškinimai:

- 2 –: du apatiniai tvirtinimo įtaisai, leidžiantys įrengti B tipo saugos diržą arba Br, Br3, Br4m ar Br4Nm tipų saugos diržus, kai to reikalaujama pagal Suvestinės rezoliucijos dėl transporto priemonių konstrukcijos (R.E.3) 13 priedo 1 priedėlį.
- 3 –: du apatiniai tvirtinimo įtaisai ir vienas viršutinis tvirtinimo įtaisas, leidžiantis įrengti trijose vietose tvirtinamą A tipo saugos diržą arba Ar, Ar4m arba Ar4Nm tipų saugos diržus, kai to reikalaujama pagal Suvestinės rezoliucijos dėl transporto priemonių konstrukcijos (R.E.3) 13 priedo 1 priedėlį.
- ∅ –: nuoroda į 5.3.3 punktą (leidžiami du tvirtinimo įtaisai, jei sėdynė yra praėjimo viduje).
- * –: nuoroda į 5.3.4 punktą (leidžiami du tvirtinimo įtaisai, jei priekinis stiklas yra už atskaitos zonos).
- ¶ –: nuoroda į 5.3.5 punktą (leidžiami du tvirtinimo įtaisai, jei už atskaitos zonos nieko nėra).
- ⊕ –: nuoroda į 5.3.7 punktą (speciali nuostata, taikoma transporto priemonės viršutiniam aukštui).

PRIEDĖLIS

APATINIO TVIRTINIMO ĮTAISO VIETA. REIKALAVIMAI, TAIKOMI TIK KAMPAMS

Sėdynė		M_1	Ne M_1
Priekinė*	užrakto pusė (α_2)	45° - 80°	30° - 80°
	ne užrakto pusė (α_1)	30° - 80°	30° - 80°
	pastovus kampas	50° - 70°	50° - 70°
	keliavietė sėdynė – užrakto pusė (α_2)	45° - 80°	20° - 80°
	keliavietė sėdynė – ne užrakto pusė (α_1)	30° - 80°	20° - 80°
	reguliuojamoji sėdynė, kurios atlošo kampas < 20°	45° - 80° (α_2)* 20° - 80° (α_1)*	20° - 80°
Galinė #		30° - 80°	20° - 80° Ψ
Sulankstoma	Diržų tvirtinimo įtaisai nėra reikalingi. Jei yra tvirtinimo įtaisai, žr. priekinių ir galinių sėdynių kampų reikalavimus.		

Simbolių paaiškinimai:

#: kraštinė ir vidurinė.

* –: jei kampas nepastovus, žr. 5.4.2.1 punktą.

Ψ –: 45° - 90° M_2 ir M_3 transporto priemonių sėdynių atveju.

7 PRIEDAS

DINAMINIS BANDYMAS KAIP ALTERNATYVA SAUGOS DIRŽO TVIRTINIMO ĮTAISŲ STATINIAM TVIRTUMO BANDYMU

1. TAIKYMO SRITIS

Šiame priede aprašomas dinaminis vežimėlio bandymas, kurį galima atlikti kaip alternatyvą saugos diržo tvirtinimo įtaisų statiniam tvirtumo bandymui, aprašytam šios taisyklės 6.3 ir 6.4 punktuose.

Ši alternatyva gali būti taikoma automobilio gamintojo prašymu, sėdynių grupės atveju, kai visose sėdimosiose vietose yra įtaisyti trijose vietose tvirtinami saugos diržai, su kuriais siejamos krūtinės ląstos apkrovos ribotuvo funkcijos, ir kai sėdynių grupėje papildomai yra sėdimoji vieta, kuriai sėdynės konstrukcijoje yra įtaisytas viršutinis saugos diržo tvirtinimo įtaisas.

2. NURODYMAI

2.1. Atliekant šio priedo 3 dalyje nurodytą dinaminį bandymą, neturi būti jokio tvirtinimo įtaiso arba gretimos srities trūkio. Tačiau užprogramuotas trūkis reikalingas, norint patikrinti apkrovos ribotuvo veikimą.

Turi būti atsižvelgiama į apatinių veiksmingo tvirtinimo įtaisų mažiausių tarpų reikalavimus, apibrėžtus šios taisyklės 5.4.2.5 punkte, šios taisyklės 5.4.3.6 punkte apibrėžtus veiksmingo viršutinių tvirtinimo įtaisų reikalavimus ir, kai taikoma, į 2.1.1 punktą.

2.1.1. M_1 kategorijos transporto priemonėse, kurių bendra leidžiamoji masė ne didesnė kaip 2,5 tonos, viršutinis saugos diržo tvirtinimo įtaisas, jei jis pritaisytas prie sėdynės konstrukcijos, per bandymą neturi pasislinkti į priekį nuo skersinės plokštumos, einančios per bandomos sėdynės taškus R ir C (žr. šios taisyklės 3 priedo 1 pav.).

Atliekant bandymus su pirmiau neminėtomis transporto priemonėmis, viršutinis saugos diržo tvirtinimo įtaisas per bandymą neturi pasislinkti į priekį nuo skersinės plokštumos, palinkusios 10° į priekį ir einančios per sėdynės tašką R.

2.2. Transporto priemonėse, kuriose naudojami tokie įtaisai, poslinkio ir fiksavimo įtaisai, leidžiantys visiems keleiviams išlipti iš transporto priemonės, turi likti valdomi ranka ir po bandymo.

2.3. Transporto priemonės savininko instrukcijose turi būti nurodyta, kad kiekvienas saugos diržas gali būti pakeistas tik patvirtintu saugos diržu, skirtu tam tikrai transporto priemonės sėdimajai vietai, ir turi būti nurodytos sėdimosios vietos, kuriose galima įtaisyti tik atitinkamą saugos diržą su apkrovos ribotuvu.

3. DINAMINIO BANDYMO SĄLYGOS

3.1. Bendrieji reikalavimai

Šiame priede aprašytam bandymui taikomos bendrosios šios taisyklės 6.1 punkte aprašytos sąlygos.

3.2. Montavimas ir paruošimas

3.2.1. Vežimėlis

Vežimėlis turi būti sukonstruotas taip, kad atlikus bandymą nebūtų liekamosios deformacijos. Jis turi būti nukreipiamas taip, kad susidūrimo metu vertikaloje plokštumoje nuokrypis nebūtų didesnis kaip 5° , o horizontalioje – ne didesnis kaip 2° .

3.2.2. Transporto priemonės konstrukcijos pritvirtinimas

Transporto priemonės standumo požiūriu svarbi transporto priemonės konstrukcijos dalis, atsižvelgiant į sėdynių tvirtinimo įtaisus ir saugos diržų tvirtinimo įtaisus, turi būti pritaisyta ant vežimėlio, kaip nurodyta šios taisyklės 6.2 punkte.

3.2.3. Apsaugos sistemos

3.2.3.1. Apsaugos sistemos (sukomplektuotos sėdynės, saugos diržų įrenginiai ir apkrovos ribotuvai) turi būti montuojamos transporto priemonės konstrukcijoje pagal serijinės gamybos transporto priemonių specifikacijas.

Ant bandymų vežimėlio gali būti pritaikomi transporto priemonės elementai, esantys prieš bandomą sėdynę (prietaisų skydas, sėdynė ir kt. priklausomai nuo bandomos sėdynės). Jei yra priekinė oro pagalvė, ji turi būti išjungta.

3.2.3.2. Gamintojui pageidaujant ir sutarus su technine tarnyba, atsakinga už bandymus, ant bandymų vežimėlio galima nemontuoti kai kurių apsaugos sistemų sudedamųjų dalių, išskyrus sukomplektuotas sėdynes, saugos diržų įrenginius ir apkrovos ribotuvus, arba juos galima pakeisti sudedamosiomis dalimis, kurių standumas yra toks pat arba mažesnis ir kurių matmenys apima transporto priemonės salono įrangos matmenis, jei bandoma konfigūracija yra nepalanki bent tiek, kiek serijinė konfigūracija, atsižvelgiant į sėdynę ir saugos diržų tvirtinimo įtaisus veikiančias jėgas.

3.2.3.3. Sėdynės turi būti sureguliuotos taip, kaip reikalaujama šios taisyklės 6.1.2 punkte, įtaisytos už bandymus atsakingos techninės tarnybos parinktoje vietoje, stengiantis, kad tvirtinimo įtaisų tvirtumo atžvilgiu būtų kuo nepalankesnės sąlygos, suderinamos su manekenų montavimu transporto priemonėje.

3.2.4. Manekentai

Ant kiekvienos sėdynės turi būti įtaisyta po manekoną, kurio matmenys ir masė apibrėžti 8 priede ir kuris apjuosiamas transporto priemonėje įrengtu saugos diržu.

Nebūtina jokia manekeno įranga.

3.3. Bandymas

3.3.1. Vežimėlis varomas taip, kad per bandymą jo greitis kistų 50 km/h. Vežimėlio lėtėjimas turi vykti laikantis Taisyklės Nr. 16 8 priede apibrėžtų ribų.

3.3.2. Jei taikoma, pagal automobilių gamintojo nurodymus suaktyvinami papildomi sulaikymo įtaisai (išankstinės apkrovos įtaisai ir kt., išskyrus oro pagalves).

3.3.3. Reikia patikrinti, ar saugos diržų tvirtinimo įtaisų poslinkis neviršija šio priedo 2.1 ir 2.1.1 punktuose nustatytų ribų.

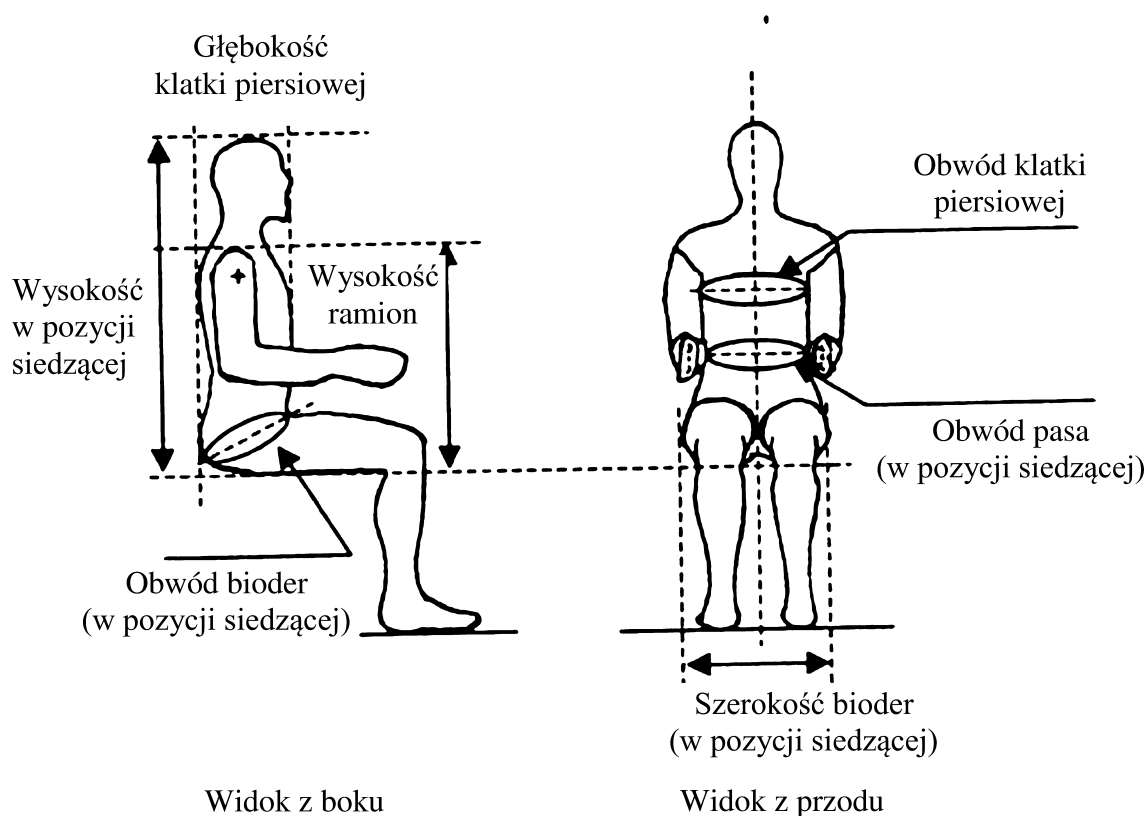
—

8 PRIEDAS

MANEKENO SPECIFIKACIJOS (*)

Masė	97,5 ± 5 kg
Aukštis sėdint tiesiai	965 mm
Klūbų plotis (sėdint)	415 mm
Klūbų apimtis (sėdint)	1 200 mm
Juosmens apimtis (sėdint)	1 080 mm
Krūtinės storis	265 mm
Krūtinės apimtis	1 130 mm
Peties aukštis	680 mm
Visų ilgio matmenų leidžiamasis nuokrypis	±5 %

Pastaba. Matmenų paaiškinimo eskizas pateikiamas tolesniame paveiksle.

(*) Australijos konstravimo taisyklėje (ADR) 4/03 ir Federaliniame variklinių transporto priemonių saugos standarte (FMVSS) Nr. 208 aprašyti įrenginiai laikomi lygiavertiais.